

UNIVERSITAS TYRNAVENSIS

Časopis Trnavskej univerzity v Trnave

4 | 2015

Oslava výročia založenia Trnavskej univerzity v Trnave
a slávnostná inaugurácia rektora TU prof. Mareka Šmida

Študentská kvapka krvi

Ludovít Štúr medzi nami súčasníkmi

Rozlúčili sme sa s doc. A. Rýzkovou

OBSAH

Pohľadom rektora	2
Na pulze univerzity	5
Čo nás teší	13
Čas na interview	14
Zo života fakúlt	16
Ponad čas	26
Keď prehovorí archívy	27
Učiteľské a študentské mobility	28
Naša identita	30

UNIVERSITAS TYRNAVIENSIS

časopis Trnavskej univerzity
v Trnave

Číslo reg. na MK SR: EV 4665/12,
ISSN 1338-9025

Vydáva Trnavská univerzita
v Trnave, Hornopotočná 23,
918 43 Trnava,
IČO 31 825 249,
č. tel.: 033/5939111

<http://www.truni.sk/>,

e-mail časopisu:

casopis.TU @truni.sk

Predseda redakčnej rady

a zodpovedný redaktor:

prof. PhDr. Vladimír Rábik, PhD.

Členovia redakčnej rady:

doc. Mgr. Erika Juríková, PhD.,

Mgr. Michaela Rušinová,

PaedDr. Ľubomír Rendár, PhD.,

Barbora Švihoríková,

prof. MUDr. Bohumil Chmelík, PhD.,

Mgr. Klaudia Vidová,

Bc. Petronela Lesanská,

doc. JUDr. Miroslava Vráblová, PhD.,

PhDr. Zuzana Martinkovičová

Výkonný redaktor: Emil Borčín

Grafická úprava: Olga Svetlíková

Tlač: Typi Universitatis

Tyrnaviensis, vydavateľstvo TU,
spoločné pracovisko Trnavskej
univerzity a VEDY, vydavateľstva
SAV

Periodicita vydávania:

štvrtročník

Dátum vydania periodickej tlače:
december 2015, ročník štvrtý

Príhovor rektora Trnavskej univerzity prof. Mareka Šmida na slávnostnej inaugurácii Byť zdrojom múdrosti ako trvalého svetla

„...Jej som dal prednosť pred žezlami a trónmi a bohatstvo v porovnaní s ňou som nepokladal za nič. Ani drahokam som jej nestaval na roveň, lebo všetko zlato vedľa nej je trochu piesku a striebro popri nej možno považovať za blato. Miloval som ju väčšmi než zdravie a krásu, chcem ju mať radšej než denné svetlo, lebo jej svetlo nikdy nevyhasne. A spolu s ňou, múdrosťou, mi prišli všetky dobrá, v jej rukách je nespočetné bohatstvo.“

Magnificencie, Excelencie, vzácní hostia, dámy a páni,

slová, ktoré ste si pred chvíľkou vypočuli, sa obvykle spájajú s konkrétnym biblickým symbolom múdreho človeka, známym kráľom Šalamúnom. Ich autorom však v skutočnosti nie je on. Prekvapivo je ním anonymný helenistický Žid žijúci v Egypte, pravdepodobne v Alexandrii, v centre viacerých kultúr. Tento človek teda dobre poznal židovské náboženstvo, ale aj helenistickú kultúru a mal prirodzený záujem o ďalší kontinent. Možno preto predpokladať, že jeho myslenie sa formovalo v širšom kultúrnom zázemí. Jeho myšlienky sú tým prijateľné pre široké spektrum názorových východísk. Takouto myšlienkou je aj potvrdenie skúsenosti, že skutočné bohatstvo a krása kohokoľvek a čohokoľvek sú neoddeliteľne spojené nielen s vonkajškom, ale aj s vnútorným bohatstvom a krásou, ktorých dôležitou súčasťou je múdrosť. Túto myšlienku možno jednoznačne vnímať aj v súvislosti s prosperitou našich vysokých škôl, starajúcich sa oprávnené a nevyhnutne o svoje finančné zabezpečenie a dobré meno. Toto ich úsilie, táto trvalá starosť by však nemala oslabiť základné poslanie univerzity, teda jej úlohu byť zdrojom múdrosti ako trvalého svetla pre ľudí.

Vráťme sa však k hlavnému dôvodu nášho stretnutia. Ďakujem vám, že práve vo vašej prítomnosti si môžeme pripomenúť 380. výročie založenia Trnavskej univerzity. Tento moment sa zapísal zlatým písmom do dejín Slovenska a nášho spoločného kultúrneho rozmeru.

Prezentácia všetkých vynikajúcich ľudí, ktorí počas tých 380 rokov budovali Trnavskú univerzitu, by bola časovo príliš náročná, a teda nie je možná. Máme však aj inú cestu: poďakovať im všetkým v našej mysli a srdci. Poďakovať týmto spôsobom je dôležité aj z iného, než praktického dôvodu. Som presvedčený o tom, že ak sa akákoľvek myšlienka stane zároveň poďakovaním, je osobitne silná svojou podstatou. Poďakovanie preniká do nášho, často vyprázdneného a unaveného vedomia ako oživujúci blesk, je prúdom mohutného vodopádu očisťujúceho skaly našich názorov od nánosov stereotypov a predpojatosti a vytvára pokoj, ktorý je podobný pokoji hlbokého mora. Poďakovanie netrpí ani osamotenosťou z nezáujmu, lebo je jedným z nezištných prejavov lásky, ktorá je pre každého vážne oslovujúcou výzvou, dávajúcou zelenú životu. Napokon, veď univerzita ako taká je dielom myšlienky vzájomnosti, zdieľania a odovzdávania sa, a preto tejto myšlienke univerzita z vďačnosti poskytla trvalý domov. Ak by však v niektorej z izieb tohto domu chýbala práve myšlienka vďačnosti, takáto izba by bola by prázdna a neobývateľná. Poďakujeme preto; najprv Stvoriteľovi všetkého a potom ľuďom, ktorí pred nami od začiatku budovali túto univerzitu a vtláčali jej *Ratio studiorum*, tým, ktorí ju v zložitých podmienkach udržiavali a neskôr obnovovali, aj tým, ktorí sa o ňu starajú dnes.

Pri slovách *vysoká škola, univerzita* si obvykle predstavíme nádherné dobrodružstvo poznávania a jeho odovzdávania. Jeho iniciátormi a účastníkmi sú najmä učitelia, ostatní zamestnanci vysokých škôl a ich študenti. Dotýka sa aj štátu, teda tých, ktorí pracujú na ministerstve školstva a ďalších rezortoch, členov Akreditačnej komisie, odborov, ale nepriamo aj súdov, hlavy štátu a parlamentu, teda všetkých druhov moci a jej poradných orgánov. Do tohto priestoru vzájomnej interakcie vstupujú aj príbuzní študentov, absolventi vysokých škôl či vzdelávacie, vedecké, ekonomické a kultúrne inštitúcie a verejné autority v regiónoch a mestách, zamestnávateľia, cirkev, ako aj mnoho ďalších zložiek spoločnosti, domácich i zahraničných. Túto sieť mnohých inštitúcií a osôb podieľajúcich sa na živote univerzít spomínam najmä preto, aby som zdôraznil ich skutočný význam a veľký spoločenský dosah. Vysoké školy sú spoločensky vplyvnými, trvale ozdravujúcimi, ekonomicky prínosnými, kultúru pozdvihujúcimi a mladost' prinášajúcimi prvkami. Svojou povahou sú predovšetkým prostredím budovania kultúry vzťahov medzi ľuďmi, či školou našej schopnosti prijímať samých seba a približovať sa k druhým.

Tí z nás tu v sále, ktorí radi vyučujú alebo vedecky bádajú, dobre poznajú tento zvláštny rozmer života, spočívajúci v únave z odovzdania svojich síl a zároveň pocitu naplnenia, spokojnosti a novej energie plynúcej z tvorivej, pozitívnu zmenu v myslení ľudí prinášajúcej činnosti. Alebo, ak sa možno tak trochu obrazne, ale ešte

výstižnejšie vyjadriť, z akéhosi maličkého ľudského príspevku k veľkému stvoriteľskému dielu. Vysoké školy sú z týchto pohľadov prirodzene osobitne významnými centrami života spoločnosti. Tak by sa mali vnímať znútra i zvonka, a tak by sa s nimi malo aj zaobchádzať. Základným postojom k ich zamestnancom a študentom by teda mala byť všeobecne veľká úcta a vďačnosť, vyjadrovaná v postojoch i prakticky.

Pri slovách „dobrodružstvo poznávania“ si však možno predstaviť aj zložitú situáciu a stále otvorené otázky, ktoré zvyknú sprevádzať reálny život vysokých škôl. Myslím tým na spravodlivé a dostatočné financovanie vzdelávania a vedy, dobrý, jednoduchý a fungujúci zákon o vysokých školách podporujúci ich prosperitu, nezávislosť a autonómiu, hľadanie rozumných akreditačných kritérií, ale aj spôsobu a cieľov akreditácie, zameranie sa na kvalitu dobrého vzdelávania a vedeckej činnosti, na hodnotovú orientáciu a vlastnú identitu, pochopenie nevyhnutnosti dosahovať rovnováhu medzi humanitnými, spoločenskovednými, technickými, prírodovednými, lekáorskými, umeleckými a ďalšími smermi vedy a vzdelávania, potrebný záujem o štúdium a dobrú prípravu na štúdium na základných a stredných školách, ale aj naplnenie štúdia dobrým vzdelaním a príjemným študentským životom, či na dôstojné odmeňovanie, a to všetko v prostredí akéhosi zvláštneho nedostatku úcty k zamestnancom vysokých škôl, ktoré majú spravidla, povedal by som, vysokú úroveň pri najnižších možných nárokoch. Informácie o tom, čo sme sa usilovali na Trnavskej univerzite v Trnave počas predchádzajúcich štyroch rokov zlepšiť a čo chystáme do budúcnosti, by znamenalo dotýkať sa znovu týchto aktuálnych otázok. Navyše – zlaté pravidlo slušnosti znie, že o vlastných úspechoch by mali hovoriť predovšetkým iní. Možno preto poviem len toľko, že Trnavská univerzita v Trnave je považovaná za kvalitnú, sebavedomú a medzinárodne etablovanú inštitúciu vedy a vzdelávania. Má svoje ambiciózne plány a jasný hodnotový základ.

Viac, než o dlhotrvajúcom výpočte detailov našich univerzitných úspechov a starostí by som však chcel hovoriť o podstatnejšej veci, o tom, čo pociťujeme v pozadí hľadania odpovedí na všetky tieto otázky. Možno mi dáte za pravdu; možno sa aj vy stretávate s tým, že priama, rozumná a poctivá cesta pri riešení dôležitých otázok našich vysokých škôl sa pomerne často stretáva s tendenciami používať iné, ľahšie cesty k úspechu. Vzniká a upevňuje sa v nás neblahý dojem, že síce čoraz presvedčivejšie deklarujeme, ale v skutočnosti postupne strácame bezpečnú cestu vedúcu nahor, ak tak možno povedať – k pozdvihnutiu toho, čo školy dvíhať majú. A to je zjednocujúco cestlivé vzdelávanie mladého človeka a lepšie, zmysluplné poznanie. Samotné, hoci nie nerozumné a na prvý pohľad sofistikované kritériá rôzneho druhu akosi prestávajú byť spoľahlivými míľnikmi označujúcimi naše univerzitné smerovanie a správnu cestu. Veľa vecí sa stáva čoraz viac subjektívnejšími a podlieha rôznym záujmom. Otázkou zostáva, ktorými cestami budú ochotné a schopné naše vysoké školy ísť v prostredí tlaku na zabezpečenie svojho postavenia a financovania.

Dámy a páni, dovoľte mi – nie celkom bez tejto súvislosti – vrátiť sa v mysli ešte krátko do letného dovolenkového objatia slovenských modrých dolín s neopakovateľne blankytným nebom nad nimi, priezračných jazier a krásne týčiacich sa vrchov. Našej mysli, ako je známe, si treba odpočinúť, aby sme neskôr videli veci aspoň trochu jasnejšie a s väčším odstupom, ktorý lepšie odhaľuje životnú perspektívu. Tak možno čosi väčšmi pochopiť, či skôr odpozorovať. K tomu stručne osobný zážitok. Stalo sa mi, že v polovici túry sa značkovaná cesta jednoducho akosi skončila a ďalej pokračoval len hustý les bez značenia. Chvíľu som stál na tom mieste a zisťoval, či je to možné; až som zistil, že je. Čo teraz? Vrátiť sa dole mi hrdá turistická náтура nedovolila. Nahor bol les celkom neprehľadný a cieľ mohol byť na viacerých vrcholoch nado mnou. Vedel som len jedno: môj cieľový vrchol je najvyšší z nich a treba teda zda pokračovať čo najstrmšou priamou cestou; a po tej som sa vydal. Dlhो som stúpал stredom lesa, po húštinách, trní a pomaly mi začali dochádzať sily. Nie len fyzické, ale aj psychické, zo zlého pocitu, že neviem, či idem správne. Vravel som si: predsa ísť stále priamo

nahor musí byť správne. Viete si predstaviť, že po dlhej neistote som sa veľmi potešil, keď som narazil na pokračovanie pôvodnej značkovanej cesty.

A ešte väčšmi som sa potešil, keď som o chvíľu mohol čítať na orientačnej tabuľke, že som len desať minút pod vrcholom. S tým som nerátal, keďže ukazovateľ v momente pred stratou cesty hovoril o dlhšom čase túry a ja som zistil, že som si vlastne priamou cestou tento čas podstatne skrátil.

Možno už viete, prečo sa s vami delím o túto skúsenosť... Pripomenula mi pravdivosť pravidla, kadiaľ treba ísť, ak sa preruší, skončí alebo zdanlivo stratí známa vyznačená cesta, vedúca, povedzme, pôvodne k nám samotným a na univerzitách k cennému vzdelávaniu a dobrej vede, teda k skutočnej múdrosti. Jednoducho treba ísť trochu odvážnejšie a samostatnejšie stále nahor, tam, kde sami vidíme cieľ, zmysel a poslanie vysokej školy. Pokračujme v pripomínaní skutočnosti, že človek je *anthropos*, bytosť hľadiaca hore. Napriek mnohým pochybnostiam, neistote, iným unifikujúcim sa názorom, šablónam, tlaku alebo negatívnym skúsenostiam. Možno to tiež znamená ísť pomalšie, viac namáhavo, poctivo, trpezlivo, cez väčšie prekážky a s určitou mierou pochybností. Myslím si však stále, že treba ísť ťažšou cestou nahor za niečím osobne a spoločensky lepším, hodnotnejším a trvalým. Spravidla tak možno nájsť znova aj prerušenú cestu k vrcholu a prísť k nemu rýchlejšie, než po iných značkovaných cestách.

Ale teraz sa priznám, že vlastne neviem, ako to bude ďalej... Po tejto slávnosti sa vrátíme veľmi rýchlo do reálneho života. Budeme v ňom schopní vážne a bez pochybností súhlasiť s našim vzdelaným Židom z Alexandrie, že spolu s ňou, múdrosťou, nám prichádzajú *všetky dobrá*, že v *jej rukách* je nespočetné bohatstvo?

Aspoň prevažne kladnú odpoveď na túto otázku si dnes dovoľím zaželať našej univerzite, našim partnerským vzdelávacím a vedeckým inštitúciami, i osobne nám všetkým.

Fotografie: Mário Dobšovič

Naša univerzita si pripomenula 380. výročie založenia

Historická Trnavská univerzita bola založená v roku 1635 a patrí medzi najstaršie v Európe. Dňa 22. októbra 2015 sa konala akademická slávnosť, ktorá sa začala v Katedrále sv. Jána Krstiteľa bohoslužbou *Veni sancte* a pokračovala slávnosťou výročia založenia univerzity a inauguráciou rektora Mareka Šmida, ktorý nastúpil do svojho druhého funkčného obdobia (jeho prejav uverejňujeme na inom mieste).

Počas histórie sa medzinárodný ohlas univerzity zvyšoval aj vďaka hvezdárni, knižnici, lekární a divadlu. Jej absolventmi boli mnohé osobnosti, ktoré ovplyvnili dejiny Európy. Po obnovení v roku 1992 univerzita nadviazala na jej bohatú tradíciu. Na slávnosť, ktorá pripomenula historické míľniky tejto vzdelávacej inštitúcie, prijali pozvanie predstavitelia slovenských vysokých škôl, partnerských univerzít, ako aj osobností politického a spoločenského života. „*Trnavská univerzita v Trnave je považovaná za kvalitnú, sebavedomú a medzinárodne etablovanú inštitúciu vedy a vzdelávania. Má svoje ambiciózne plány a jasný hodnotový základ,*“ uviedol rektor M. Šmid v príhovore po akte jeho inaugurácie. Zároveň zdôraznil presvedčenie, že „*vysoké školy sú trvalo ozdravujúcimi, ekonomicky prínosnými, kultúru pozdvihujúcimi a mladosť prinášajúcimi prvkami v spoločnosti*“. V snahe udržať spoľahlivé míľniky označujúce univerzitné smerovanie aj počas tlaku na zabezpečenie postavenia univerzít a ich financovania je podľa rektora potrebné ísť „*trochu odvážnejšie a samostatnejšie stále nahor, tam, kde sami vidíme cieľ, zmysel a poslanie vysokej školy*“.

Hlavným rečníkom slávnosti bol Cyril Vasil', sekretár Kongregácie pre východné cirkvi v Ríme. V príhovore

re opísal dejinný kontext vzniku univerzity a poukázal na neustále meniaci sa svet, kde však „*inštitúcie ako Bostonská latinská škola, Harvardova univerzita, Francúzska akadémia i Trnavská univerzita sú – napriek všetkým premenám, ktorými prešli v priebehu stáročí – stále tu*“. Zadaním pre univerzitu je podľa arcibiskupa Vasil'a neustála potreba kvalitného vzdelávania, kultivovania ducha a hľadania pravdy: „*Duch akademickej slobody a cti musí byť vždy na prvom mieste... Ten, komu naozaj záleží na dobre spoločnosti a ktorý vykonáva vznešenú službu svetskej vlády vo vedomí, že mu bola zverená pre dobro všetkých, totiž túži po tom, aby mohol spravovať a viesť ľudí vzdelaných a charakterovo nepokryvených.*“

Adriana Krupová
Fotografie Mário Dobšovič

Jedna otázka pre...

prof. MUDr. Martina Rusnáka, CSc., Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce TU

Naša univerzita bola zaradená medzi výskumné jednotky s prístupom k mikroúdanom Eurostatu. Čo umožňuje prístup k týmto údajom?

– Mikroúdaje sú jednotky dát, z ktorých sú zostavované súhrnné štatistiky. Pozostávajú zo sady záznamov, ktoré obsahujú informácie o jednotlivých respondentoch či podnikateľských subjektoch. Prístup k databáze mikroúdanov poskytuje EUROSTAT výlučne na vedecké účely. Podrobnosti o štruktúre údajov a pravidlách pre narábanie s nimi nájdete na <http://ec.europa.eu/eurostat/web/microdata>.

Týmto aktom sme sa zaradili medzi nemnohé slovenské a mnohé európske výskumné organizácie, ktorým je umožnený prístup k mikrodátam. Zoznam

inštitúcií, ktoré majú k nim prístup, je na <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/203647/771732/Recognised-research-entities.pdf>. Agendu komunikácie s EUROSTATOM na podávanie žiadostí o prístup k mikrodátam delegoval rektor univerzity na mňa. Kontakt: rusnakm@truni.sk.

B. Ch.

Zaznamenávame

- Slovenská kultúrna verejnosť si pripomenula 550. výročie Academia Istropolitana.
- Univerzita Komenského vstúpila do 97. akademického roka.
- Mesačník UK „Naša univerzita“ vychádza 62 rokov.

Inaugurácie dekana Teologickej fakulty TU doc. Miloša Lichnera

Teologická fakulta Trnavskej univerzity so sídlom v Bratislave bola 8. decembra hostiteľom významnej akademicko-spoločenskej udalosti. Počas inaugurácie bol do funkcie dekana slávnostne uvedený doc. Miloš Lichner, SJ, D.Th., ktorý je tak vo vedení fakulty druhé funkčné obdobie.

Slávnostný akt sa začal svätou omšou za účasti šiestich biskupov a viac ako štyridsiatic koncelebrujúcich kňazov. Svätej omši predsedal arcibiskup Stanislav Zvolenský a kazateľom bol otec arcibiskup Cyril Vasil', SJ. Samotný obrad inaugurácie dekana začal pred záverečným požehnaním. Predstavitelia 25 univerzít

a fakúlt z Čiech, Poľska, Maďarska a Slovenska si spolu s ostatnými hosťami vypočuli prednášku „lectio coram“, v ktorej sa staronový dekan venoval téme rozpoznávania čias v práci teológa po Druhom vatikánskom koncile. Po prednáške vystúpili s prejavmi: štátna tajomníčka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, predseda Ústredného zväzu židovských náboženských obcí na Slovensku a rektor Trnavskej univerzity prof. Marek Šmid. Po slávnostnom akte sa hostia presunuli na teologickú fakultu na otvorenie výstavy moderných ikon, po ktorej nasledovala recepcia.

(tkkbs – J. Žuffa)

Slávnostný prejav rektora Trnavskej univerzity prof. doc. JUDr. Mareka Šmida, PhD., na inaugurácia dekana teologickej fakulty

Excelencie, Magnificencia, vážený pán dekan, spektakularity, vzácní hostia, kolegyně a kolegovia, dámy a páni,

ďakujem vám, že ste prišli vyjadriť svoju podporu pánovi docentovi Milošovi Lichnerovi, členovi Spoločnosti Ježišovej, pri jeho inaugurácii za dekana Teologickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave. Tebe, spektakularita, želim potrebnú mieru síl a zdravia, stálu chuť prekonávať prekážky a nepochopenia, ale zároveň radosť z práce a dobrých vecí, ktoré sprevádzajú poslanie dekana fakulty, intenzívnejšie najmä v druhom období výkonu tejto funkcie. Zároveň ti ďakujem za vynikajúce výsledky, ktoré si s fakultou dosiahol vo svojom prvom období dekana.

V minulosti som pri rôznych príležitostiach spomínal osobitnú úlohu, ktorú tvoja fakulta, pán dekan, plní pre všetky ostatné fakulty, pre celú univerzitu. Vychádzal som zo skutočnosti, že práve táto fakulta čerpá akosi priamo, v súvislosti so svojím poslaním, zo zdroja jedinečnej múdrosti. Myslel som tým vo všeobecnosti

jej prirodzenú úlohu udržiavať, rozvíjať a upozorňovať nás viac na ducha, popri materii, tele a duši, ktorým sa prirodzene venujú všetky ostatné fakulty našej univerzity. Začnem tak, že by som si teraz dovolil požiadať teologickú fakultu a predovšetkým jej inaugurovaného dekana o splnenie mimoriadne zložitej, ale veľmi aktuálnej a naliehavej misie. Vychádzam z toho, že univerzita, jej študenti i zamestnanci, potrebujeme lepšie pochopiť, že láska Boha nie je nezrozumiteľná fráza, sladké slovo, nedotknuteľná dogma alebo vzdialená nebeská veličina. Veľa z toho, o čo tu naozaj ide, žiaľ, presne nechápeme, ale niečo z toho predsa prežívame, každý svojím spôsobom. Je napríklad jasné, že láska Boha je láskou ku konkrétnemu človeku s konkrétnym menom. Tiež máme skúsenosť, že skutočnou láskou je chcieť niekomu dobre. A napokon tušíme, že taká láska nechce nikoho meniť, lebo znamená mať rád niekoho takého, aký je, takú, aká je. Láska ide dokonca ešte ďalej, chce podporovať identitu a vlastné sily a možnosti toho koho miluje, jeho a jej rozvíjanie sa vo vlastnej povahe, schopnostiach a túžbach.

Mnohí z nás máme určite skúsenosť, že každá chvíľa, i nevysvetliteľná, nezmeniteľná, či málo pochopiteľná životná udalosť, zážitok alebo stav, má v tomto pláne, pláne lásky Boha, nezastupiteľné miesto, môže byť pre nás priamo plánovaným darom, či silným bleskom, plným významu a hodnoty pre nás. *Myslím, že vtip je v tom, že nejde o náhody, ale o časť láskavého Božieho životného plánu s nami.* Ak túto časť plánu s nami takto pochopíme, budeme mať chuť a silu spýtať sa, čo teda tieto veci pre nás znamenajú, v čom majú pre nás hodnotu, akým darom pre nás sú; a to v každom prípade, aj keď prinášajú aj bolesť alebo námahu. Ďalej, ak takto chápeme sami seba, rôzne udalosti a stavy iných ľudí chápeme podobne. Môžeme teda spokojne uvažovať o tom, aké miesto majú v takomto pláne udalosti, vlastnosti a stavy dotýkajúce sa iných ľudí okolo nás, hoci sa nám zdajú v mierkach našich predstáv a ich hraníc niekedy zvláštne a nepochopiteľné, alebo dokonca neprijateľné alebo zlé.

Kázanie o láske nepatrí do mojej rektorskej pôsobnosti. Starám sa skôr o ekonomiku, legislatívu, akreditáciu, korekcie eurofondov, univerzitné priestory či naše mzdy. Veľmi prozaické veci... Ale vidím aj to, ako sa naša univerzita a napokon celá spoločnosť okolo nás vytrvalo a so záujmom zaoberá zdanlivo nevyhnutnou úlohou hodnotiť, posudzovať a meniť ľudí okolo seba podľa svojich predstáv o správnom živote a prípadne o dokonalosti. Zvykli sme si nachádzať, posudzovať a triediť chyby iných ľudí, ale aj určovať, čo sú ich klady, a toto všetko s istotou identifikovať podľa našich vlastných neomylných kritérií. V dôsledku toho sa odhodlávame uznávať a prijímať iných – vtedy, ak sú ako my – a neprijímať ich – pravda, to vtedy, ak nie sú ako my alebo ak sa takými dokonca nechcú dobrovoľne stať.

Vrátim sa k mojej žiadosti adresovanej teologickej fakulte. Vy, ktorí zblízka poznáte princípy lásky Boha, pomôžte nám prijímať sa vo vnútri srdca i navzájom

medzi nami. Poradte nám, ako možno pozitívne uvažovať o nás i o iných pri veľkej rozdielnosti našich životných osudov, osobných darov, citlivosti vnímania, postojev a schopností. Naučiť sa a zvyknúť si nehodnotiť, nezaraďovať, ale prijímať a rozväzovať človeka z jeho osobných, spoločenských a vzťahových pút. Mnohí veľkí jezuiti sa dotýkali tohto odkazu, čím odkliali nezmyselné predsudky o malej nádeji človeka, ktorý nejde po ceste presne podľa našich predstáv, ale aj o nevyhnutnej správnosti cesty toho, kto ide podľa našich predstáv. Ak nám teologická fakulta pomôže zbaviť sa pocitov o dôležitosti našich predstáv o druhom človeku, budeme azda voľnejší na ceste k hlbšiemu pochopeniu prekvapujúco úžasného daru skutočnej lásky; ale v našom poslaní aj skutočného vzdelávania, vedy a univerzity vôbec – ako spoločenstva obyčajných múdrych ľudí, výnimočných však tým, že si vážia a obdivujú druhých takých, akí tí sú, a že im prajú dobre v rozvoji ich vlastných talentov. Som presvedčený, že tvoj životný pohľad, pán dekan, môže byť pre nás tým zrkadlom, v ktorom uvidíme naše vlastné možnosti konvergencie do tejto línie.

Ak by sa to teologickej fakulte trochu podarilo, do nášho univerzitného štatútu by som navrhol doplniť celkom špeciálnu klauzulu solidarity. Znela by asi takto: *to, čo chýba pocitu našej vlastnej dôstojnosti, krásy a spokojnosti, možno nájsť v pohľade toho, kto sa na nás pozerá.* Navrhol by som tam ďalej doplniť, *že ustrážiť schopnosť takto sa pozeráť na nás i na iných je veľkou úlohou Teologickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave.* Domnievam sa totiž, že podstatná charakteristika jej osobitného poslania spočíva v pochopení veľkých právd a v ich konkrétnom priblížení zamestnancom, študentom a neskôr absolventom univerzity, ale aj všetkým, ktorých nejakým spôsobom ovplyvňuje. Želám tebe, vážený pán dekan, ale aj všetkým zamestnancom, študentom a absolventom Teologickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, veľa síl a odhodlania pri realizácii vašej ušľachtilej misie.

Univerzita v meste – mesto univerzite

...tak znel názov podujatia v rámci cyklu *Panteón malého Ríma*, ktoré sa konalo v študovni Univerzitnej knižnice TU 9. decembra. Večer bol venovaný 777. výročiu udelenia kráľovských výsad mestu Trnava a 380. výročiu založenia Trnavskej univerzity.

Moderátori podujatia Pavol Tomašovič a Peter Horváth diskutovali s historikom a zároveň prorektorom Trnavskej univerzity Vladimírom Rábikom o známej i nezná-

mej histórii mesta Trnavy a súvislostiach Trnavy a starobylej Universitas Tyrnaviensis.

Ďalším hosťom a nesporne hudobným osviežením večera bol hudobník a publicista Peter „Bonzo“ Radvány, s ktorým si publikum zaspomínalo najmä na pôsobenie vo formácii The Breakers. Podujatie pripravila Univerzitná knižnica Trnavskej univerzity a Klub priateľov Trnavy.

Zuzana Martinkovičová

Študenti sa učili ako efektívne pomáhať

Sociálna a pastoračná pomoc ľuďom so zdravotným hendikepom si vyžaduje osobitný nácvik a vedomosti. Študenti sociálnej práce s rodinou na Alojziane – Teologickej fakulte Trnavskej univerzity sa takémuto nácviku venovali prvý decembrový víkend v Rodinkove pri Belušských Slatinách.

Dvadsať študentov a zdravotne znevýhodnených návštevníkov pod supervíziou svojich pedagógov intenzívne zažívali, aké je dôležité vnímať problémy očami druhého a zároveň vhodne sprevádzať človeka, ktorý na vzniknutú situáciu hľadá riešenia.

Cieľom aktívnej študentskej praxe bolo trénovať metódu sprevádzania – counselingu, ktorá sa orientuje na citlivú pomoc jednotlivcovi pri prechádzaní náročnými životnými udalosťami tak, aby si našiel vhodné riešenia predovšet-

kým sám. Študenti po ukončení víkendu hodnotili dôležitosť takýchto nácvikov, kde si na vlastnej koži vyskúšali, ako im pri rozhovoroch so zdravotne znevýhodnenými ľuďmi pomáhalo, keď sa cielene pokúšali nedávať svoje návrhy na nájdenie riešení predkladaných problémov.

Teologická fakulta pripravuje laikov na prácu s rodinami už jedenásty rok, študentské praxe jej umožňujú overovať účinnosť naučených metód. Counseling je v sociálnej a pastoračnej práci stále novou metódou, ktorá sa ukazuje ako veľmi efektívna, ak je vopred dostatočne natrénovaná. Tieto skúsenostno-náučné sústredujú študentov sa uskutočňujú v rámci projektu Nový model efektívnych študentských praxí s využitím sprevádzania (counselling) v rodinách so špecifickými sociálnymi problémami, Projekt č. 010TTU-4/2014, ktorý bude ukončený v roku 2016.

Týždeň vedy a techniky 2015

Právnická fakulta TU v Trnave organizovala v rámci Týždňa vedy a techniky 2015 (9. – 15. 11. 2015) nasledujúce podujatia:

Medzinárodná vedecká on-line konferencia *Ochrana zamestnancov pri ich vysielaní do krajín Európskeho hospodárskeho priestoru* – organizovala ju Katedra pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia PF TU a prebiehala v dňoch 15. októbra 2015 – 15. novembra 2015.

Vedeckú on-line konferenciu s názvom *Verejná správa a priestupky* pripravila Katedra správneho práva, práva

životného prostredia a finančného práva PF TU 9. novembra 2015.

Medzinárodnú vedeckú on-line konferenciu s názvom *Právnohistorické trendy a výhľady*, zorganizovala Katedra dejín práva PF TU v dňoch 9. – 13. novembra 2015.

Medzinárodná vedecká konferencia *Trestné právo Európskej únie a jeho dopad na stíhanie mládeže*, ktorú 10. novembra 2015 pripravila Katedra trestného práva a kriminológie PF TU, bola súčasťou riešenia projektu VEGA č. 1/0315/14 pod názvom „Harmonizácia trestné-

ho súdnictva nad mládežou v EÚ“. V rámci Týždňa vedy a techniky odznela 12. novembra 2015 aj odborná prednáška na tému *Povinné očkovanie: prečo ÁNO, prečo NIE* pod záštitou Katedry občianskeho a obchodného práva PF TU a v súčinnosti so študentskou organizáciou ELSA Trnava.

Na podujatia nadviazal prednáškový cyklus Katedry propeutiky právnických predmetov PF TU na témy: Metodológia výskumu ako príspevok k aplikačnej praxi Restoratívnej justície; Miesto obsahovej analýzy v metodológii výskumu; Páchateľ ekonomickej kriminality vo výskumných súvislostiach. Cyklus prebiehal 24. novembra 2015.

Trnavská univerzita získala titul Efektívny používateľ modelu CAF

Zástupcovia Trnavskej univerzity v Trnave pod vedením rektora prof. doc. JUDr. Mareka Šmida, PhD., prebrali 10. novembra 2015 v Historickej budove Národnej rady Slovenskej republiky na slávnostnom odovzdávaní Národnej ceny za kvalitu SR významný a medzinárodne uznávaný titul *Efektívny používateľ modelu CAF*. Titul udeľuje Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR, ktorý je národnou kanceláriou, v zastúpení inštitúcií EIPA (European Institute of Public Administration) a EUPAN (European public administration network). Slávnostný večer sa konal za prítomnosti predsedu Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR Jozefa Mihoka, štátnej tajomníčky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Romany Kánovskej, generálneho riaditeľa Sekcie vysokých škôl, vedy a výskumu MŠVVaŠ SR Petra Plavčana, ministra spravodlivosti SR Tomáša Boreca, rektorov univerzít, ako aj ďalších významných hostí.

Titul získala univerzita z iniciatívy koordinátorky univerzity pre kvalitu Mgr. Adriany Krupovej po zhodnotení správnosti postupu pri implementácii systému manažérstva kvality podľa samohodnotenia a na základe návštevy externých hodnotiteľov Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR v rámci externej spätnej väzby modelu CAF.

Získanie titulu pre TU je potvrdením, že rozhodnutia a postupy, ktoré vykonala v záujme sledovania, udržiavania a zvyšovania kvality svojich činností v rámci

vnútorného systému kvality, sú hodnotené pozitívne z hľadiska medzinárodne používaných štandardov na hodnotenie kvality procesov v inštitúcii, akou je verejná vysoká škola. Znamená to – nielen pre vedenie univerzity a fakúlt, ale aj pre všetkých zamestnancov –, že aplikácia systému manažérstva kvality má zmysel a môže slúžiť ako efektívny a účinný nástroj na udržanie stabilne silného postavenia Trnavskej univerzity v Trnave.

V neposlednom rade je titul Efektívny používateľ modelu CAF ocenením pre všetkých zainteresovaných zamestnancov a študentov Trnavskej univerzity v Trnave a novým impulzom do ďalšej práce v oblasti zvyšovania kvality a inovácií.

(AK)

Agentúra ARRA potvrdzuje kvalitu našich fakúlt

Po úspešnom procese komplexnej akreditácie, ktorá je pre našu univerzitu kľúčová, sme hrdí na vynikajúce umiestnenie našich fakúlt v celoslovenskom ratingu. Akademická rankingová a ratingová agentúra (ARRA) zverejnila v druhej polovici novembra v poradí jedenásty rebríček kvality vzdelávania fakúlt slovenských vysokých škôl (link: http://arra.sk/sites/arra.sk/files/file/ARRA_Sprava_2015.pdf).

V roku 2015 je v 11 skupinách odborov hodnotených 104 fakúlt verejných a 8 fakúlt súkromných vysokých škôl. Až tri fakulty našej univerzity – pedagogická, právnická a teologická – sú v tohtoročných porovnaníach opäťovne na prvom mieste. Filozofická fakulta si v rebríčku zlepšila svoju pozíciu o jedno miesto.

Dosiahnuté výsledky svedčia o stálom a efektívnom úsilí všetkých akademických orgánov, učiteľov a iných zamestnancov, ako aj študentov na našej univerzite prispievať k jej rastu, slúžia na vzájomné povzbudenie. Pre študentov a pedagógov sú hodnotenia signálom, že Trnavská univerzita v Trnave kontinuálne rozvíja kvalitu prípravy budúcich absolventov do praxe a zároveň sú presvedčivou ponukou pre uchádzačov o štúdium na našej univerzite.

Všeobecne výsledky hodnotenia potvrdzujú vysokú úroveň vzdelávania a vedeckej činnosti na našich fakultách. Je za nimi veľký kus práce. Gratulujeme teda a ďakujeme tým, ktorí sa na tomto úspechu podieľali.

(AK)

Podpora zlepšenia kvality vyučovacieho procesu

Európska únia

Európsky sociálny fond

Katedra filozofie Filozofickej fakulty TU ako hlavný riešiteľ ukončila riešenie projektu z Európskeho sociálneho fondu a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky *Podpora zlepšenia kvality Trnavskej univerzity*

v Trnave (ITMS kód: 26110230092), v celkovej výške pridelených finančných prostriedkov 1 001 972 eur. Realizácia projektu, v rámci ktorého vznikali študijné programy Liberal Arts na filozofickej fakulte a geriatrické ošetrovatelstvo na fakulte zdravotníctva a sociálnej práce, prebiehala na Trnavskej univerzite od 1. októbra 2013 do 30. novembra 2015.

V rámci riešenia tohto projektu pracovníci katedry filozofie (prof. Mgr. Andrej Démuth, PhD., prof. PhDr. Silvia Gáliková, PhD., doc., RNDr. Mgr. Adrián Slavkovský, PhD., doc., Mgr. Ladislav Tkáčik, PhD., Mgr. Renáta Kišoňová, PhD., Mgr. Jana Trajtelová, Mgr. Michal Kutáš, PhD., Mgr. Michal Zvarík, PhD.) a kolegovia z katedry sociológie (doc. PhDr. Ivan Chorvát, CSc., Mgr. Andrej Mentel, PhD., Mgr. Marek Matias, PhD.) a z katedry klasických jazykov (doc. Erika Juríková, PhD., Mgr. Katarína Karabová, PhD.) začali s prípravou nového študijného programu 1. stupňa vysokoškolského vzdelávania *Liberal Arts* v anglickom jazyku. Počas prípravy riešitelia absolvovali zahraničné študijné cesty na univerzity so študijnými programami s podobným zameraním (Bergen University, Cambridge University, Edinburgh University, University of Glasgow, Hebrew University, Jerusalem, Helsinky University, Karl-Franzens Universität, Graz, Karlova univerzita Praha, Ljubljana University, Norwegian School of Theology, Oslo University, Oxford University, Palackého univerzita v Olomouci, Pázmany University, Trinity College Dublin, Universität Berlin, University of Amsterdam, University of Athens, University of Bern, University of Birmingham, University of Copenhagen, University of Crete, University of Essex, University of Odense, University of Reykjavík, University of Riga, University of Sussex, University of Tartu, Tallin University, University of the Aegean, Rhodos, University of Tilburg, University of Twente, University Tel Aviv, Univerzita Varšava, Uppsala Universitet, Universität Wien), aby získavali skúsenosti spojené s prípravou, zavádzaním a realizáciou programu a konzultovali otázky jadra, štruktúry a spôsobu výučby tak, aby novopripravovaný program mohol byť kompatibilný s podobne zameranými programami na zahraničných univerzitách. Výsledkom tých-

to ciest a následných intenzívnych konzultácií riešiteľov bolo vytvorenie jadra pripravovaného programu a predbežných informačných listov jednotlivých predmetov. Zároveň sa tým vytvorili predpoklady na budúcu vzdelávaciú i výskumnú spoluprácu Trnavskej univerzity s uvedenými pracoviskami.

Riešením projektu filozofická fakulta zlepšila technické vybavenie pracovísk osobnými počítačmi, notebookmi, tabletmi, tlačiarňami, multifunkčnými zariadeniami. Podarilo sa vybaviť učebne určené pre budúcu výučbu nového študijného programu technickým zariadením a didaktickými pomôckami, ako sú interaktívne table, dataprojektory, notebooky. Súčasťou projektu bolo doplnenie knižnice filozofickej literatúry slúžiacej riešiteľom na ich štúdium a vedecký rast. Po ukončení projektu bude knižničný fond k dispozícii študentom ako súčasť knižničného fondu Univerzitnej knižnice Trnavskej univerzity na prezenčné štúdium. Počas realizácie projektu bolo vytvorených a podporených 12 nových doktorandských miest na FF TU.

V rokoch 2013 – 2015 riešitelia realizovali sériu vzájomných intenzívnych konzultácií a workshopov s cieľom tvorby rukopisov jednotlivých študijných materiálov zameraných na prípravu nového študijného programu, ale aj hostovanie zahraničných profesorov v rámci tradičného *One week with...*, medzi ktorými boli Timothy Williamson z New College Oxford, Ernest Sosa z Rutgers University, Paul Thagard z Waterloo University, Ronald de Sousa z Toronto University, Alan Hájek z NAU Canberra, Fiona Macpherson z Glasgow University.

V poslednom roku riešenia projektu riešitelia uskutočnili pilotné testovanie nových predmetov v rámci prípravy nového študijného programu so zbieraním spätnej väzby zo strany študentov. Zároveň autori vypracovali akreditačný spis nového študijného programu a predložili ho na rokovanie Vedeckej rady FF TU. Vedecká rada schválila na svojom zasadnutí akreditačný spis *Štúdium humanitnej vzdelanosti v slovenskom a Liberal Arts v anglickom jazyku* a univerzita požiadala Akreditačnú komisiu o prerokovanie uvedeného spisu a následné udelenie práv na zabezpečovanie uvedeného programu v slovenskom a anglickom jazyku.

Pripomienky odborných posudzovateľov i výsledky získané z pilotného testovania autori textov zapracovali do finálnej podoby textov v slovenskom aj anglickom jazyku a tie boli publikované v rámci samostatnej edície vedeckých monografií a vysokoškolských učebníc. Edícia *Štúdium humanitnej vzdelanosti* obsahuje 23 vedeckých monografií a učebných textov mapujúcich základné oblasti humanitného vzdelávania.

Andrej Démuth

Noví prednostovia kliník FZaSP TU a Fakultnej nemocnice Trnava

Po výberových konaniach organizovaných spoločne Fakultou zdravotníctva a sociálnej práce TU i Fakultnou nemocnicou v Trnave boli k 1. aprílu 2015 do funkcií menovaní noví prednostovia. Obe inštitúcie, fakulta i nemocnica, majú obojstranne veľký záujem začať novú etapu vzájomnej spolupráce s cieľom svoj významný vedecko-výskumný potenciál skutočne rozvíjať, keďže doteraz existovali v tejto sfére veľké rezervy.

Prejavom tohto trendu nebolo len menovanie nových tvárí do čela významných kliník/odborov, ale už aj konferencia s medzinárodnou účasťou pod názvom *Civilizačné ochorenia*, ktorá sa konala 21. októbra v Aule Pázmaneum. Toto podujatie, spoluorganizované fakultou i nemocnicou, otvorilo novú tradíciu – orientáciu odborného a vedeckého potenciálu oboch inštitúcií na túto po spoločenskej aj odbornej stránke vysoko esenciálnu tému, ktorá bude jednou z nosných tém ďalšej vedecko-výskumné spolupráce fakulty i nemocnice. A práve novovymenovaní prednostovia sa významne aktívne zapojili do prípravy i priebehu konferencie.

Novými prednostami kliník sa stali:

Interná klinika – MUDr. Jozef Beňačka, PhD.

Po promócií na Lekárskej fakulte UK v Bratislave dosiahol atestáciu najprv z vnútorného lekárstva (I. a následne II. atestácia), neskôr z kardiológie (1995). Ťažiskom jeho odborného záujmu sa stala nielen kardiológia, ale taktiež sonografia (v tejto oblasti absolvoval rad kurzov a školiacich akcií tak na Slovensku, ako aj v zahraničí). V rámci svojej medicínskej práce je odborným garantom v týchto dvoch odbornostiach vo svojom zdravot-

níckom zariadení, je členom či vedúcim predstaviteľom početných medicínskych organizácií. V rámci svojej vedeckej aktivity vypracoval dizertáciu k problematike využitia kontrastných látok v brušnej ultrasonografii (2005), často ho pozývajú prednášať na zahraničné/medzinárodné konferencie a kongresy. Od roku 2005 je taktiež aktívny ako vysokoškolský pedagóg (odborný asistent, riaditeľ inštitútu).

Gynekologicko-pôrodnická klinika – doc. MUDr. Jozef Záhumenský, PhD.

Po promócií na Lekárskej fakulte UK v Bratislave získal atestáciu z gynekológie a pôrodnictva (I. a následne II. atestácia v odbore), jeho dizertačná práca sa zaoberala močovou inkontinenciou a sexualitou žien v priebehu gravidity a po pôrode. V roku 2010 habilitoval na 1. lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Prahe na tému analýza faktorov ovplyvňujúcich kvalitu života žien v popôrodnom období. Z hľadiska medicínskej praxe pôsobil na gynekologicko-pôrodných klinikách v Prahe a Bratislave. Je členom radu odborných spoločností, pôsobí v nich aj na vedúcich pozíciách. Je autorom piatich monografií, resp. kapitol v monografiách, publikuje v impaktovaných časopisoch a je citovaný v databázach WoS a Scopus. Opakovane ho zvu prednášať na odborné podujatia vrátane zahraničných. Od roku 2002 kontinuálne pedagogicky pôsobí na vysokých školách (odborný asistent, docent na Karlovej univerzite, v súčasnosti na FZaSP TU)

Onkologická klinika – MUDr. Marian Streško, PhD.

Po promócií na 1. lekárskej fakulte Karlovej univerzite

v Prahe dosiahol atestáciu najprv z vnútorného lekárstva (1996), potom z klinickej onkológie (2000), doktorandské štúdium absolvoval na FZaSP Trnavské univerzity. Od roku 1993 pracuje v odboru onkológie a rádiológie, pred svojím príchodom do Fakultnej nemocnice v Trnave pracoval vo Fakultnej nemocnici v Nitre. MUDr. M. Streško je rešpektovaným a renomovaným odborníkom, často prednáša na Slovensku aj v zahraničí. Je členom i funkcionárom vedeckých spoločností vo svojom odbore. Jeho odborná a vedecká aktivita sa významne premieta i do jeho publikačnej a pedagogickej činnosti.

Detská klinika – prof. MUDr. Jaroslav Slaný, CSc.

V rámci svojho odboru detské lekárstvo (promócia na Lekárskej fakulte Masarykovej univerzity v Brne v roku 1982) zložil I. a následne II. atestáciu v odbore, vedeckú hodnosť CSc. získal v roku 1993 za výskum v oblasti detskej onkológie, v roku 2006 dosiahol vedecko-pedagogický titul docent, od roku 2011 je univerzitným profesorom. Viac ako 23 rokov pôsobil ako prednosta Detskej kliniky Fakultnej nemocnice Ostrava. V rokoch 1996 – 1999 pôsobil aj vo funkcii námestníka riaditeľa Fakultnej nemocnice Ostrava pre liečebnú starostlivosť. Od roku 1992 prednáša na vysokých školách, bol vedúcim katedry, prodekanom a dekanom na Zdravotno-sociálnej fakulte Ostravskej univerzity, na Univerzite T. Baťu v Zlíne založil Inštitút zdravotníckych štúdií, ktorého bol riaditeľom. V rokoch 2008 – 2015 bol zástupcom predsedu komisie Internej grantovej agentúry Ministerstva zdravotníctva ČR (IGA MZ) pre odbory pediatria a genetika. Od 1. januára 2014 pôsobí ako dekan Fakulty zdravotníctva a soci-

álnej práce na Trnavskej univerzite v Trnave a od 1. apríla 2015 ako prednosta Detskej kliniky FN Trnava. Je predsedom Asociácie vysokoškolských vzdelávateľov v nelekárskych zdravotníckych vedách SR, členom vedeckých rád univerzít a fakúlt v SR i v zahraničí. Prof. MUDr. Jaroslav Slaný je magistrálnym rytierom Maltézskeho radu.

Rádiologická klinika – MUDr. Vincent Žákovič

Po promócií na Lekárskej fakulte UK v Bratislave získal

atestáciu z rádiológie (I. a následne II. atestácia v odbore), potom pracoval na klinikách fakultných nemocníc nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí (1984 – 1990, Líbya), od roku 1994 pôsobí vo vedúcich funkciách týchto pracovísk (zástupca primára, primár, prednosta). Je

členom slovenských i zahraničných odborných spoločností v odbore, často ho zvu prednášať na medzinárodné či zahraničné konferencie a kongresy, publikuje v odbornej tlači.

Prof. MUDr. Jaroslav Slaný, CSc.

Klinické pracoviská Fakultnej nemocnice v Trnave sú významnou súčasťou Trnavskej univerzity v Trnave, ktoré sa zúčastňujú na pedagogickej i vedeckovýskumnej

činnosti univerzity. Prednostom klinik našej Fakultnej nemocnice prajeme úspešné roky v ich zodpovednej funkcii.

Redakcia Universitas Tyrnaviensis

Za docentkou Annou Rýzkovou

Docentka Anna Rýzková zvykla hovoriť, že s Trnavou ju spája hrubá pupočná šnúra. Istotne aj preto, že desaťročia jej aktívnej pedagogickej praxe sa spájajú práve s týmto mestom. Táto pupočná šnúra sa náhle pretrhla v piatok 20. novembra 2015. Slovenská jazykoveda, akademická obec Trnavskej univerzity, bývalí kolegovia, študenti a absolventi sa s docentkou PhDr. Annou Rýzkovou, CSc., rozlúčili 24. novembra 2015 v rodnej Prieťži.

Docentka A. Rýzková sa narodila 25. júna 1936 v Prieťži v okrese Senica. Krátko pôsobila ako učiteľka slovenského jazyka v Malackách a od roku 1962 ako vysokoškolská pedagogička na Katedre slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Trnave, v rokoch 1984 – 1986 túto katedru aj viedla a zároveň vykonávala funkciu prodekanke. Po zrušení fakulty pôsobila v rokoch 1986 a 1987 na Katedre slovenského jazyka Filozofickej fakulty UK a ďalších desať rokov, do roku 1997, pracovala na Katedre slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty UK. Ministerstvo školstva ju dva razy poverilo vykonávaním funkcie lektorky slovenského jazyka a kultúry na Humboldtovej univerzite v Berlíne a neskôr v Ľubľane. Po skončení pobytu v Slovinsku sa doc. Rýzková vrátila na svoje bývalé pôsobisko do Trnavy – tentoraz už v rámci Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity. Vo svojej vedeckej, publikačnej aj pedagogickej práci sa tu venovala tým oblastiam, ktoré jej boli vždy blízke – fonetike a fonológii, jazykovej kultúre, vývinu slovenského jazyka a morfológii slovenského jazyka. Zvykla takisto hovoriť, že je predovšetkým učiteľka slovenčiny. Tomu zodpovedajú desiatky učebníc a príručiek slovenského jazyka, ktoré vydala pre potreby žiakov základných aj stredných škôl a učiteľov slovenčiny.

Okrem toho docentka Rýzková pôsobila v Slovenskej jazykovednej spoločnosti, pracovala ako členka redakčnej rady *Kultúry slova*, *Philologie* a spolupracovala na edičnom programe Slovenského pedagogického nakladateľstva. Dekan Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity v roku 2006 vyznamenal doc. Annu Rýzkovú Zlatou plaketou Pedagogickej fakulty TU a o rok neskôr jej dekan Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského udelil Zlatú medailu Pedagogickej fakulty UK.

Ťažko sme sa s ňou lúčili pred dvoma rokmi prvý raz, keď sa rozhodla zanechať aktívnu pedagogickú službu. Tentoraz nám už nepomohlo prehováranie ani prosby. Bolo to však len symbolické lúčenie. Na dverách pracovne zostala jej menovka, v pracovni jej pracovný stôl a my sme mali sviatočný deň, keď neodmietla a prišla nám pomôcť vždy, keď bolo treba, alebo nás len tak navštívila. Docentka Rýzková odchovala celé generácie kvalitných učiteľov slovenského jazyka. Vždy mala povest' erudovanej, prísnej, ale spravodlivej a váženej pedagogičky. Kolegovia ju zasa mali radi pre jej rozvážnosť, priamosť a srdečnosť.

Prichodí sa mi poďakovať, pani docentka, za kolegov, priateľov, stovky Tvojich študentov a absolventov, ktorých spája slovenčina, za Tvoju rozvážnu múdrosť, úprimnosť a oddanosť myšlienke, že iba múdry a citlivý národ má svoju budúcnosť. Za tú imaginárnu baštu, ktorá navonok i dovnútra obohacovala a obohacuje skrze Teba nás a naše pracovisko. Žiaľ, nestihli sme sa od Teba naučiť všetko, čo sme chceli. No máme česť povedať, že sme mohli v hocakej pozícii vyrastať práve pri Tebe.

Hic cinera, ubique nomen. Popol je tu, meno všade.

Juraj Hladký,

vedúci Katedry slovenského jazyka a literatúry PdF TU

Svet odbornej literatúry

Tohtoročná jesenná nádielka kníh „creme de la creme“ z frankfurtského knižného veľtrhu našla dočasne svoje miesto v študovni Univerzitetnej knižnice Trnavskej univerzity. Tak ako každý rok približne o tomto čase pripravila 2. a 3. decembra knižnica v spolupráci s kníhkupectvom Malé centrum výstavu kníh *Svet odbornej literatúry a Trnavská univerzita*. Návštevníci si prezreli približne 500 titulov odborných kníh z renomovaných zahraničných vydavateľstiev.

Ocenené autorky si prevzali diplomy

Autorky ocenených fotografií – študentky Lenka Haluzová, Veronika Sieklová a Barbora Rafajdusová si prevzali diplomy za úspešnú účasť v tohtoročnej fotografickej súťaži LET(O)_2015.

Prizvanie k spolupráci

Hlavnými činnosťami Odboru verejného zdravia Ministerstva zdravotníctva SR je zabezpečenie súboru odborných, koncepcných, metodických a organizačných činností súvisiacich s verejným zdravím. Pracovníci odboru koordinujú priority štátnej zdravotnej politiky na úseku ochrany, podpory a rozvoja zdravia občanov. Ako v rozhovore uviedla riaditeľka odboru PhDr. Petra Vadovičová, tento odbor zabezpečuje aj tvorbu a riadenie národných programov orientovaných na problema-

tiku prevencie chronických neinfekčných (civilizačných) ochorení. Pre študentov aj pedagógov našej univerzity ponúka účasť na národných programoch a projektoch, napríklad na Národnom akčnom pláne v prevencii obezity, ale aj účasť v odborných pracovných skupinách. Pracovníci odboru prisľúbili účasť na odborných podujatiach organizovaných Trnavskou univerzitou.

Daniela Kállayová

Svet potrebuje milosrdenstvo

Rok milosrdenstva je ďalšou globálnou výzvou pápeža Františka, ktorý konštatuje: „*Dnešný svet potrebuje milosrdenstvo, potrebuje spolucítenie, čiže schopnosť spolupieť.*“ Milosrdenstvo bolo a je v monoteistických náboženstvách vždy prítomné. Za príklad a pravidlo v konaní milosrdenstva slúži starobylý príbeh o dobrom Samaritánovi a rovnako stále aktuálny a dojímavý životný príbeh márnotravného syna a jeho návrat k otcovi. Oba nám umožňujú porozumieť tajomstvu milosrdenstva.

Rok milosrdenstva je „časom milosti“ na prebudenie svedomia, často znečitliveneho voči chudobe a núdzi súčasného sveta. Prijatie Božieho milosrdenstva je úzko spojené s uskutočňovaním skutkov telesného i duševného milosrdenstva, na ktoré čakajú mnohí aj v našej blízkosti, aj v našich rodinách. Starí a chorí, opustení a osamelí..., aby sa nik v našom okolí necítil neprijatý, osamotený, bez lásky.

Pápež František upozorňuje na periférie sveta, kde

v biede žijú naši vzdialení i blízki bratia a sestry mimo života spoločnosti, nemajú účasť na dobrách spoločnosti, nepočuť ich hlas v ľahostajnom svete bohatých národov. Preto ústredná téma Svetových dní mládeže (Krakov 2016) znie: *Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo.*

Ako my odpúšťame svojim blíznym, tak môžeme očakávať odpustenie od Boha. „*Milosrdenstvo = milé srdce. Srdce milé ku svojim blíznym, milé odpúšťajúce srdce = srdce milosrdné.*“ Takto nás poučil pán farár Kuffa zo Žakoviec.

V súčasnom svete vojen, nepokojov, násillia a sociálnych nerovností je odpúšťanie neodkladnou požiadavkou pokoja.

Prichádza Rok milosrdenstva – rok odpustenia, rok zmierenia, otvoria sa brány odpustenia, sprístupnia cestu pre návrat k Otcovi.

Bohumil Chmelík

Prof. doc. JUDr. *Marek Šmid*, PhD.

*Máme dobrú
štartovaciu ciaru*

Prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD., rektor Trnavskej univerzity, právnik, vedec, publicista, diplomat, ale hlavne otvorený človek so zmyslom pre recesiú a detail prijal pozvanie do virtuálnej redakcie univerzitného časopisu a odpovedal na naše otázky.

Akademický senát Trnavskej univerzity Vás opätovne zvolil do funkcie rektora Trnavskej univerzity na ďalšie funkčné obdobie. V čom bude toto obdobie iné oproti predchádzajúcemu?

Druhé obdobie sa začalo v auguste tohto roku a máme teda zopár odskúšaných mesiacov za sebou. Na otázku, v čom bude toto obdobie iné oproti predchádzajúcemu, samozrejme, odpovedať presnejšie neviem, nevidím do budúcnosti. Každý deň so sebou prináša inú radosť, inú bolesť, úspech i neúspech, nové výzvy, nové riešenia problémov. Aké to budú, uvidí sa postupne. Azda si treba len udržať dobrú vôľu, kúsok nadšenia za

univerzitu, trochu detskosti, trochu pravdy o sebe a pozitívny, najmä neodsudzujúci, pohľad na ľudí. V živote si uvedomujem cenu určitých stálych pohľadov, životných princípov, ktoré človeka nepustia, keď je príliš zle, ale ani príliš dobre. Inak viem, že niečo by v tomto druhom období malo byť, prirodzene, iné... Je to logické a už to aj pociťujem. Ľudia na univerzite ma dnes lepšie poznajú a ja poznám ich. To znamená, že poznajú moju tvrdosť, ale aj moju slabosť, môj pokoj, ale aj môj nepokoj, moju dôslednosť, ale aj ústupčivosť. Možno ľudia tu vedia, že ak mi ide o vec, nedá sa so mnou hovoriť o tom, ako by sme sa vyhlí námahe plynúcej z práce

na riešení, až do krajnosti. Na druhej strane však vedia aj to, že niekedy urobím radšej niečo sám, keď sa to iným nedarí alebo nevynakladajú dostatočnú námahu, čím im beriem iniciatívu a možno aj chuť pracovať. A keď je človek takto priehľadnejší, nie je taký tajomný, ľahšie sa zvonka posudzuje a aj vnútorne kritizuje. Je to iná interakcia, akosi zblízka, ktorá je vždy problematickejšia.

Máte za sebou inauguráciu, začínate pracovať s novým tímom. Aké sú priority nového vedenia univerzity?

Myslím, že máme dobrú štartovaciu ciaru, predchádzajúce vedenie

sa na tom vynikajúco podieľalo. Máme za sebou dobre zvládnutú akreditáciu, vedecké výsledky, vybudovaný systém kvality na medzinárodnej úrovni a certifikovaný manažérsky systém CAF; neohrozili nás pripravované rozsiahle korekcie eurofondov, máme nový študentský domov a obnovené budovy, európske značky ECTS a DS, systém starostlivosti o študentov so špecifickými potrebami, dobrú knižnicu a príslušné služby, komunikačné technológie, plynulý systém riadenia a procesov na univerzite, dobré pravidlá rozdeľovania finančných prostriedkov, silné zahraničné zázemie, dobré meno u zamestnávateľov, vlastnú tvár univerzity, formovanú hlbokými kresťanskými hodnotami, fungujúce univerzitné orgány, vynikajúce hodnotenie agentúry ARRA, samostatne fungujúce fakulty. To, samozrejme, neznamená, že by sme mali v budúcnosti zaspáť na vavrínoch, práve naopak. Konkurencia je na Slovensku veľká, máme čo robiť. To si dobre uvedomujeme ja i moji kolegovia. Prioritami je viacero oblastí, pričom z nich je takým betónovým základom ekonomika univerzity a fakúlt na jednej strane a vlastná špecifická tvár univerzity a jej ponuka na druhej strane. Do popredia ide otázka systému kvality i vlastné pochopenie kvality vzdelávania, výskumu, manažmentu i vplyvu univerzity na spoločnosť, ktorá súvisí s medzinárodnou evalváciou a akreditáciou či otázkou rankingov medzi univerzitami. Mali by sme vybudovať povedomie príslušnosti k univerzite a fungujúcu študentskú organizáciu, ktorá prevezme mnohé zodpovednosti za hodnotný, veselý a kultúrny študentský život. Mali by sme sa stať ešte viac európskymi, jednoducho vyjsť z pomerov vlastných regionálnych, pričom sa, samozrejme, k nim ako k nášmu východisku stále hlásime. Za všetkým treba vidieť ľudí, ako zamestnancov i ako študentov, ktorí by mali vedieť po absolvovaní našej univerzity hodnotiť nadobud-

nuté informácie. Takým smerom by sme asi chceli ísť.

Máme teda pomerne jasnú predstavu o tom, ako pracuje prof. Marek Šmid – rektor. Prezradte nám, ako funguje Marek Šmid občan, manžel, otec, dedko?

Jednoducho ako človek... Pôsobím trochu širšie, aj ako diplomat, v Slovenskej rektorskej konferencii, ako predseda nejakých vedeckých spoločností, expert a podobne. To je pracovná rovina, ktorá sa však úzko spája s tou osobnou. Vážim si moju rodinu a som vďačný za to, čo pre mňa jej členovia robia. Vnučka je pokojná v mojom náručí a smeje sa na mňa, čo je veľmi pekné. Viete si to predstaviť, keď má tri štvrté roka... Veľmi si vážim a teším sa z toho, keď mi je niekto priateľom, dnes je to veľmi zriedkavý dar.

Súhlasím. Čítate rád?

Áno, rád čítam, unáša ma to do ticha lesa i hluku mesta, hĺbky mora i výšky vrchov či do ticha srdca a hluku jeho tepu. Rád aj niečo píšem, skladám, tvorím, je to upokojujúce a prináša mi to do života určité vzrušenie.

Príručky pre manažérov čoraz častejšie zdôrazňujú potrebu plnohodnotného oddychu, v niektorých prípadoch dokonca sabatikal. Ako Vy oddychujete?

Oddychujem, keď som s niekým, koho mám rád a s kým si rozumiem. K oddychu patrí aj šport, hrám rád všetky športy s raketou – bedminton, tenis, stolný tenis, squash, chodím do lesov na turistiku, pozriem si dobrý film, vypočujem muziku... Nemal by som to hovoriť, ale oddychujem si aj pri práci, ak ma baví.

Čo Vám robí radosť?

Ak sa deje niečo dobré, ak zbadám u niekoho v srdci pekný cit, ozajstnú obeť, nadšenie za dobrú vec, vnútorné spojenectvo, láskavý humor, úsilie o potešenie druhého človeka, schopnosť odpustenia... a také podobné veci.

A naopak – z čoho bývate smutný?

Sám zo seba, ak zlyhávam a ubližujem, ak som vo vnútri nad niekým nadradený (teda vlastne hlúpy), ak niečo zraňuje človeka, ktorého mám rád... a také veci. Vystrihol som si však jeden obrázok z novín, kde je nakreslená kostra a pod ňou nápis: „Neberte život príliš vážne, aj tak z neho nevyviaznete živí...“ No nie, ale ide o to, že Pán Boh nad nami podľa môjho názoru bdie a má nás veľmi rád. Chápe nás a nie je nám sudcom, ale priateľom a otcom. Keď si to uvedomím, tak som menej smutný, i keď veci nejdú tak, ako by som si predstavoval. Mám mnohé skúsenosti s tým, že práve nepodarky v živote, jednoducho naše neúspechy a veci vyvinuté tak, ako ich mať nechceme, môžu mať celkom pozitívny význam pre vec samotnú i pre náš život. To sa mi stalo už toľkokrát, že sa bojím byť z niečoho smutný, lebo si hovorím, že aj to má veľký význam, čo sa stalo. Samozrejme, teraz som hrdina, ale viem si aj poplakať. Ale to sa nehovorí, chlapi neplačú, možno len vnútorne. Potom však zase viem, že som normálny, a to je tiež cenná informácia. Niekedy sa hovorí aj to, že niekto je obrazne povedané „trafený“. Možno aj to treba k životu, aby mal šťavu. Normalita sa skôr týka dobroty srdca. Chcel by som, aby som dokázal ísť týmto smerom: mať rád ľudí bez výkyvov, nepovyšovať sa nad nikoho a robiť dobré veci. Páči sa mi veľmi odkaz svätého Filipa Neriho z Ríma: „Robte dobre, ak môžete!“ To je také láskavé a chápané slovo, ktorému rozumiem a ktoré rád počujem...

...a ktorého pôsobenie tak veľmi potrebujeme cítiť. Robte naďalej dobre, pokiaľ vám to váš vnútorný svet dovolí.

Ďakujem za rozhovor.

Zuzana Martinkovičová

Filozofická fakulta

„...napriek všetkému povedať životu áno“

V dňoch 16. a 17. 10. 2015 sa v priestoroch Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave uskutočnil VI. ročník česko-slovenskej konferencie o logoterapii s názvom „...napriek všetkému povedať životu áno“. Na príprave tohto podujatia sa podieľala aj katedra psychológie v spolupráci so Sekciou existenciálnej psychológie SPS pri SAV a s Inštitutom pro integratívni psychoterapii a psychologické poradenství v Olomouci. Slovenský inštitút logoterapie ako hlavný

organizátor stretnutia zostavil pre viac ako stovku účastníkov konferencie zaujímavú ponuku prednášok, workshopov a panelových diskusií. Vystúpili na nich významní odborníci z radov psychológov, psychoterapeutov a lekárov, ktorí sa venujú logoterapii výskumne, formou výcvikových a edukačných programov i v psychoterapeutickej praxi.

Konferencia sa uskutočnila v roku, keď sme si pripomenuli 110. výročie narodenia Viktora E. Frankla, zakladateľa tretej viedenskej psychoterapeutickej školy (Logoterapia a existenciálna analýza) a 70. výročie jeho oslobodenia z koncentračného tábora. Osobitným jubileom bolo aj 15 rokov od etablovania logoterapie na Slovensku, datujúce sa od založenia Inštitútu existenciálnej psychológie a noo-logoterapie na FF TU v Trnave v roku 2001. Retrospektívu k tejto téme priniesla vo svojej úvahe *Niekoľko osobných spomienok na prvý inštitút logoterapie na Slovensku* doc. PhDr. Judita Stempelová, PhD., spoluzakladateľka tohto pracoviska a jedna z vedúcich osobností etablovania logoterapie u nás. V závere konferencie si docentka Stempelová spolu s ďalšími nominovanými osobnosťami prevzali z rúk zástupcov katedry psychológie a Slovenského inštitútu logoterapie ocenenia za významný prínos k rozvoju logoterapie na Slovensku.

Stretnutie česko-slovenskej skupiny pre archeológiu

Katedra klasickej archeológie usporiadala 20. 11. 2015 výročné Stretnutie česko-slovenskej skupiny pre rímsko-provinciálnu a klasicкую archeológiu. Ide o medzinárodné podujatie s dlhoročnou tradíciou, ktoré sa striedavo koná v Čechách a na Slovensku. Na tohoročnom stretnutí sa zišlo viac ako 20 odborníkov a ďalších účastníkov z radov študentov a doktorandov klasickej archeológie Trnavskej univerzity. V rámci rokovania odznelo 12 príspevkov o činnosti univerzitných pracovísk (Praha, Brno, Trnava) a o aktuálnych

výsledkoch teoretického a terénneho výskumu jednotlivých pracovných skupín doma i v zahraničí. Prednášky renomovaných autorov spestrili prezentácie študentov a doktorandov o zahraničných projektoch realizovaných v roku 2015 (Uzbekistan, Bulharsko, Taliansko). Účastníci prejavili svoju spokojnosť s odbornou i organizačnou stránkou podujatia a deklarovali jeho prínos pre rozvoj odboru. Zároveň sa dohodli na princípoch ďalšej spolupráce a na budúcoročnom stretnutí, ktoré sa uskutoční na Univerzite Karlovej v Prahe.

Prednáška kazašského reštaurátora

Dňa 20. 10. 2015 sa v spolupráci s katedrou klasickej archeológie konala prednáška známeho kazašského reštaurátora Kryma Altynbekova, ktorý založil vo svojej rodnej krajine vedecké a reštaurátorské laboratórium „Ostrov

Krym“ (*Scientific-Restoration Laboratory „The Island of Krym“*). V lete roku 2013 sa vo východnom Kazachstane našiel bohatý hrob skýtskej ženy („princeznej“), v ktorom sa zachovali časti vlneného odevu, zlaté i strieborné nádoby, šperky či drevené predmety. Altynbekov viedol po odkrytí nálezov rozsiahle reštaurátorské práce, týkajúce

sa predovšetkým odevu a jeho výskum i metodologické postupy sa stali námetom medzinárodných prednášok i publikácií. Takmer trojhodinová prednáška K. Altynbekova a jeho asistentov sa venovala nielen spomínaným archeologickým nálezom, ale i technológii reštaurovania predmetov z organických materiálov, predovšetkým z dreva, látky či kože. Tieto témy sa stretli s veľkým záujmom v radoch študentov až do takej miery, že sa kapacita prednáškovej miestnosti ukázala ako nedostačujúca. Na záver prínosného stretnutia podaroval Altynbekov katedre klasickej archeológie svoju publikáciu „Obnovené poklady Kazachstanu“, ktorá unikátnym spôsobom ilustruje zložité

reštaurátorské metodologické a technologické postupy a čitateľovi poskytuje informácie o ich konkrétnom využití v prípade archeologických nálezov v Kazachstane. Pre všetkých, ktorí sa nemohli zúčastniť tejto podnetnej prednášky, ale majú záujem o uvedené témy, je publikácia v ruskom jazyku dostupná na nahliadnutie v priestoroch knižnice katedry klasickej archeológie. Veríme, že i v budúcnosti bude pôda Trnavskej univerzity hostiť ďalších zahraničných odborníkov z oblasti archeológie a jej pomocných vied, ktorí budú ochotní podeliť sa o svoje skúsenosti či vedecké výsledky, a tak pomôcť zlepšiť kvalitu univerzitného vzdelávania.

Budúcnosť humanitných vied?

Dňa 26. 11. 2015 sa uskutočnila v Rotunde Spiegelsaal v Trnave diskusia s názvom *Budúcnosť humanitných vied?* Diskusiu organizoval internetový časopis pre humanitné vedy *Ostium* a bola spojená s prezentáciou prvého tlačeného čísla *L'invisible et le visible* (2/2015). Na diskusii vystúpili traja účastníci. Prvé slovo mal doc. Matúš Porubjak z FF UCM, ktorý sa v príspevku zamerl na problémy hodnotenia humanitných odborov v súvislosti s akreditáciou, Centrálnym registrom publikačnej činnosti a rankingovou organizáciou ARRA. Upozornil, že humanitné odbory čelia problémom častej a neférovej zmeny pravidiel počas

hry či netransparentnosti v priebehu hodnotenia. Dr. Róbert Karul z FiU SAV zaujímavo priblížil postavenie filozofie vo Francúzsku a vyzdvihol, že verejne pozitívny vzťah k filozofii sa buduje už na stredných školách, kde stredoškolskí pedagógovia úzko spolupracujú s profesionálnymi filozofmi a kde sa od filozofov očakáva vyjadrovanie pre širšie publikum. Na záver vystúpil Dr. Michal Zvarík, pedagóg Katedry filozofie Filozofickej fakulty TU, ktorý sa zamerl na problém konformného správania v prostredí univerzity ako jedného z faktorov podieľajúcich sa na probléme nekvality výskumu a publikácií.

Novi libri Tyrnavienses 2015

V rámci Týždňa vedy a techniky sa 10. 11. 2015 uskutočnila v historických priestoroch Univerzitnej knižnice v Bratislave, v bývalom kláštore klarisiek, prezentácia publikácií, na vydaní ktorých sa podieľala katedra klasických jazykov, resp. jej pedagógovia. Prvou prezentovanou knihou bol jubilejný zväzok klasicko-filologického periodika *Sambucus*, ktoré editorsky pripravili Nicol Sipekiová a Daniel Škoviera. V poradí 10. číslo obsahuje šesťnásť štúdií. Ich autormi sú štyria zahraniční a štrnásť domáci autori z oblasti klasickej filológie, medievalistiky a neolatinistiky, nechýbajú ani recenzie odborných publikácií a správy z aktuálneho vedeckého diania. Počas ostatných desiatich rokov sa z periodika, pomenovaného po známom trnavskom humanistovi, stalo uznávané printové fórum zachytávajúce aktuálne smery vo výskume v oblasti vied o antike a jej recepcii v novších dejinných obdobiach. Katedra klasických jazykov pokračuje aj vo vydávaní latinsko-slovenskej edície *Scrinium latino-slovacum*, ktorá je v súčasnosti jedinou edíciou takéhoto zamerania na Slovensku. Dôkazom úspešnej spolupráce historika a klasickej filologičky je publikovanie *Kanonických vizitácií Dunajeckého dekanátu v Spišskom biskupstve z roku 1832* (Krakov 2015), ktorých latinský text na vydanie pripravili a do slovenčiny preložili emeritný profesor Trnavskej univerzity, historik Jozef Šimončík a pedagogička katedry

klasických jazykov Katarína Karabová. Ide o súbor vizitácií 18 farností Dunajeckého dekanátu, ktoré v lete roku 1832 vizitoval v poradí piaty sídelný spišský biskup Jozef de Bélik. Dnes sa polovica z nich nachádza na poľskom a polovica na slovenskom území. Podujatie, zorganizované v spolupráci s Univerzitnou knižnicou v Bratislave, sa stretlo s pozitívnym ohlasom odbornej i laickej verejnosti a katedra plánuje svoje publikačné výstupy takouto formou pravidelne prezentovať aj v budúcnosti.

Autori dvojstrany:

E. Naništová, K. Kuzmová, A. Ďurianová, M. Zvarík, M. Rušinová, E. Juríková

Pedagogická fakulta

Diskutovaňa o Ludevítovi Štúrovi

Dňa 12. novembra 2015 popoludní sa v študovni Univerzitnej knižnice TU pri príležitosti 200. výročia narodenia Ľ. Štúra v rámci spolupráce Univerzitnej knižnice TU a Katedry slovenského jazyka a literatúry PdF TU uskutočnilo podujatie *Diskutovaňa o Ludevítovi Štúrovi*. Tradičné obavy o divácku kulisu na podujatí, vyplývajúce z častého nezájmu študentov o takéto akcie, sa, našťastie, rozplynuli krátko pred začatím programu, pretože študovňa sa slušne zaplnila študentmi i neštudentmi. Prítomných privítala a podujatie krátkym príhovorom otvorila pani riaditeľka Univerzitnej knižnice TU PhDr. Zuzana Martinkovičová. Ďalšou časťou programu bola pútavá prednáška Mgr. Marcela Martinkoviča, PhD., s názvom *Premeny slovanstva v myslení Ľ. Štúra*, ktorá podnietila študentov k otázkam v rámci voľnej diskusie, zameraných nielen na prednášateľa, ale aj na ostatných organizátorov podujatia. Mnohé otázky boli celkom zaujímavé, pretože sa na ne nedalo jednoducho odpovedať, ale ponúknuť len vlastný pohľad. Po diskusii a krátkej prestávke bol pripravený trojkoľový zábavno-súťažný kvíz *Štúrajme sa v Štúrovi*, do ktorého sa zapojili všetci zúčastnení diváci. Kvíz moderoval Dr. Andrej Závodný, predsedom poroty bol Dr. Martin Tvrđý a ďalšími členmi Dr. Zuzana Martinkovičová a doc. Juraj Hladký. Otázky boli tematicky zamerané

Ludevít zaujal aj účastníkov knižného veľtrhu Bibliotéka 2015 v bratislavskej Inchebe (5. – 8. 11 2015), na ktorom v rámci expozície VEDY, vydavateľstva SAV, vystavovalo svoje publikácie aj vydavateľstvo Typi Universitatis Tyrnaviensis.

na rôznorodé oblasti spájajúce sa s Ľ. Štúrom – jeho láskami, priateľmi, štúdiom, kodifikáciou, štúrovskou tematikou v kinematografii, vo výtvarnom umení, na fotografiách a pod. Konečné poradie súťažiacich nebolo dôležité, pretože ocenení boli všetci. Na záver akcie si študenti a študentky mohli z niekoľkých ponúknutých možností vybrať film so štúrovskou tematikou, ktorého premietanie spoluorganizátorky z univerzitnej knižnice spestrili neodmysliteľnými súčasťami moderného komerčného kina – pukancami a kolou.

Andrej Závodný

Ďalšie vydarené podujatie študentov slovenčiny

Študenti 3. ročníka odboru slovenského jazyka a literatúry v kombinácii zorganizovali v stredu 25. novembra 2015 už 13. ročník tradičnej slovenčinárskej katedrovice. Do auly PdF TU študenti pozvali aj pedagógov katedry, dekana PdF TU prof. R. Bílika zastúpila pre pracovné povinnosti prodekanka pre študijné záležitosti Ing. Dr. Viera Peterková. Tohtoročná katedrovica sa niesla v znamení slovenského ľudového folklóru, čo organizátorský kolektív živo prezentoval na vlastnom oblečení

– v ľudových krojoch z rozličných kútov Slovenska. Na začiatku podujatia si všetci uctili pamiatku doc. A. Rýzkovej minútu ticha a osobitne v príhovore vedúceho katedry slovenského jazyka a literatúry doc. J. Hladkého. Program pokračoval zaujímavými a vtipnými scénkami študentov, ktorí doň zapojili aj pedagógov katedry, a tak vytvorili miestami búrlivú atmosféru. Po podujatí pozvali

organizátori všetkých prítomných na pohostenie a spoločnú diskusiu v priestoroch fakultnej jedálne.

V prvom rade sa všetci pedagógovia katedry chcú poďakovať organizátorskému kolektívu za veľmi vydarené podujatie a tiež veria, že slovenčinári pripravia aj o rok ďalšiu, rovnako vydarenú katedrovicu.

Lubomír Rendár

Živý bič so Zuskou Kepplovou

Už po tretíkrát sa na Katedre slovenského jazyka a literatúry PdF TU v spolupráci s občianskym združením Ars Litera realizoval projekt *Živý bič*. Jeho cieľom je prostredníctvom literárnych besied a autorských čítaní predstaviť tvorcov súčasnej slovenskej literatúry a priblížiť ich umeleckú činnosť. Túto ambíciu naplnilo aj stretnutie so Zuskou Kepplovou, ktorá v utorok 10. novembra 2015 navštívila naše pracovisko a v uvoľnenej diskusii oboznámila študentov so svojou staršou i aktuálnou prozaickou tvorbou.

Buchty švabachom a 57 km od Taškentu, doteraz publikované knižné tituly, ktoré získali viacero ocenení, sa stali jadrom Kepplovej rozprávania o vlastnom porozumení literárnej výpovede. V jej centre je obsiahnutá generačná skúsenosť mladých ľudí, ktorí sa z rôznych dôvodov rozhodli žiť a pôsobiť za hranicami rodnej krajiny. Autorka obohatila diskusiu krátkym čítaním svojich textov a zároveň avizovala vydanie novej knihy *Reflux* s podtitulom *Niekoľko cudzí je v dome*.

Na záver si možno v mene katedry zaželať čo najviac takýchto inšpiratívnych a príjemných stretnutí, ktoré študentom umožňujú spoznať súčasnú literárnu produkciu prostredníctvom jej hlavných aktérov.

Radoslav Raffaj

Pedagogická fakulta zakladá mládežnícke centrum Jama!

Pracovníci Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity v týchto dňoch vytvorili občianske združenie s názvom Jama! Mládežnícke centrum, ktoré bude zriaďovateľom rovnomeného klubu pre mladých ľudí od 15 do 30 rokov na najväčšom trnavskom sídlisku Družba. Vďaka spolupráci s mestom Trnava získalo nové centrum do výpožičky priestory v budove bývalej základnej školy v Jame a okolité hracie plochy.

Založením Centra sa ponúka riešenie hneď niekoľkých výziev naraz: potreba väčšej občianskej angažovanosti mladých Trnavčanov, priestor na oddych a seberealizáciu mladých na sídlisku, ktoré doposiaľ nič také neponúkalo, a z pohľadu pedagogickej fakulty aj veľmi zaujímavú možnosť posilnenia terénnej praxe sociálnych pedagógov, vychovávateľov, ale aj študentov učiteľských odborov.

Hlavnou myšlienkou Centra je rozvinúť mentalitu angažovanosti. Nebude len servisnou službou pre náhodných záujemcov o dobrovoľníctvo, ale bude vytvárať komunitu mladých ľudí (skupiny ľudí, ktoré sa môžu postupne stávať prirodzenými sociálnymi skupinami referenčného cha-

rakteru) za aktívnej účasti odborníkov a vysokoškolských študentov. Postupne budú môcť dlhodobí spolupracovníci centra vytvárať programy na vysokej odbornej a tvorivej úrovni a poskytovať služby aj mestským zariadeniam (napr. školy v prírode základným školám, metodické školenia a pod.), teda rozvíjať samostatnú podnikateľskú činnosť. Centrum zďaleka nebude len kontaktnou kanceláriou, ale klubovým miestom. Predovšetkým mladí ľudia tu budú mať priestor na stretnutie sa v prostredí podporujúcim ich ľudské dozrievanie. Nebudú len konzumentmi (ako to býva v nízkooprahových zariadeniach) a nebudú len dobrovoľníkmi (ako to býva v dobrovoľníckych centrách). Budú mať možnosť zabaviť sa, no prioritná bude vlastná angažovaná tvorivosť a prínos pre druhých.

Zároveň spomenutým systematickým zapojením študentov fakúlt Trnavskej univerzity do terénnej práce v meste sa v porovnaní s doterajšou praxou významne zvýšia ich skúsenosti, praktické zručnosti a kompetencie, čo vytvára predpoklad na ich budúce angažovanie a profesionálny rast.

Martin Brestovanský

Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce

Premeny sociálnej práce

V dňoch 15. – 16. októbra 2015 sa na pôde fakulty zdravotníctva a sociálnej práce uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia *Res Socialis 2015: Premeny sociálnej práce – Hľadanie identity profesie*. Konala sa v rámci projektu APVV-0524-12 *Identita sociálnej práce v kontexte Slovenska*. Vedeckou garantkou podujatia bola prof. PhDr. Mgr. Jana Levická, PhD. Záštitu nad konferenciou prijali rektor Trnavskej univerzity v Trnave, prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD., dekan Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce TU v Trnave prof. MUDr. Jaroslav Slaný, CSc., a minister práce, sociálnych vecí a rodiny JUDr. Ján Richter, ktorého na konferencii zastúpil štátny tajomník Jozef Burian. Okrem nich sa na konferencii zúčastnili významní predstavitelia sociálnej práce zo Slovenska, Čiech, Poľska, Maďarska, ale i Francúzska či Ukrajiny. Za všetkých by sme spomenuli predovšetkým prof. Libora Musila (ČR) a prof. Lászlóa Patyána (Maďarsko), ktorí mali hlavné referáty.

Na konferencii sa diskutovalo o otázkach legitimity sociálnej práce v 21. storočí, jej lokálnych a globálnych aspektoch, ale aj premenách sociálnej práce v historickom kontexte s ohľadom na súčasné zmeny v spoločnosti. Bola to teda príležitosť na rozšírenie vedeckej diskusie o identite sociálnej práce. Vďaka účasti našich zahraničných kolegov sa rozprava zamerala nielen na sociálnu prácu v domácich podmienkach, ale aj na rôzne špecifické otázky viažuce sa k jednotlivým krajinám v Európe. Konferencia priniesla nielen mnohé dôležité poznatky a zistenia, ale nastolila aj viaceré otázky, ktoré je v tejto oblasti potrebné zodpovedať. Ukázalo sa, že téma identity sociálnej práce sa vzhľadom na globálny vývoj spoločnosti javí ako významná vo viacerých krajinách EÚ. Účastníci konferencie vyslovili záujem pokračovať v hľadaní odpovedí a ďalšom rozpracovávaní témy identity sociálnej práce, čo vytvára podnetné zázemie po budúce ročníky konferencie *Res Socialis*.

Sympóziu o civilizačných ochoreniach

Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave v spolupráci s Fakultnou nemocnicou Trnava usporiadala 21. októbra 2015 medziodborové sympóziu *Civilizačné ochorenia*. Na sympóziu odzneli pozvané prednášky od odborníkov z Čiech a Slovenska. Dopoludnia si prítomní mohli vypočuť prednášky týkajúce sa prevencie a rizikových faktorov v onkológii, reprodukčnom zdraví, ako aj rizikových faktorov ochorení obehovej sústavy. Popoludní program pokračoval

referátmi o problematike kolorektálneho karcinómu z rôznych pohľadov a vplyvu kardiovaskulárnych, environmentálnych a psychosociálnych faktorov na vznik ochorení obehovej sústavy. V závere odznela prednáška o civilizačných infekčných ochoreniach z pohľadu laboratórnej medicíny. Sympóziu otvorili rektor Trnavskej univerzity v Trnave prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD., dekan Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave prof. MUDr. Jaroslav Slaný,

CSc., riaditeľ Fakultnej nemocnice Trnava Ing. Martin Neštický, MBA, a zástupkyňa Trnavského samosprávneho kraja z Odboru zdravotníctva a humánnej farmácie Mgr. Jana Halenárová.

Téma civilizačných ochorení zaujala poslucháčov z radov pedagógov, študentov, doktorandov, ako aj zdravotníckych pracovníkov. Sympóziu prinieslo mnoho nových a zaujímavých tém na diskusiu a možnú spoluprácu. Zo sympózia sa pripravuje recenzovaný zborník vedeckých prác, ktorý bude vydaný v elektronickej forme. Odborným garantom a predsedom vedeckého a organizačného výboru bol dekan Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave prof. MUDr. Jaroslav Slaný, CSc., organizačne mala sympóziu na starosti PhDr. Kristína Grendová, PhD. Záujem zo strany účastníkov poukázal na vhodnosť a aktuálnosť

zvolenej témy. Fakulta plánuje do budúcnosti podobné medziodborové sympózia zamerané na konkrétne civilizačné ochorenie alebo skupinu civilizačných ochorení.

Kristína Grendová

Aktivity katedry ošetrovateľstva

To, že sestry často musia stíhať viacero vecí súčasne, dokumentujú aj aktivity z 22. októbra 2015. Pracovníci Katedry ošetrovateľstva FZaSP TU – jej „sesterská“ časť – zorganizovali v tento deň dve veľké aktivity. Nemožno opomenúť ani to, že konkrétny deň sa zapíše do histórie Trnavskej univerzity inými, veľmi významnými podujatiami. Bol požehnaný akademický rok 2015/2016 v rámci tradičného *Veni sancte* a do funkcie rektora Trnavskej univerzity v Trnave bol opätovne (na druhé funkčné obdobie) slávnostne inaugurovaný prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD. Jedným z významných podujatí katedry ošetrovateľstva v roku 2015 bol druhý ročník vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou *Nové trendy v ošetrovateľstve*. Nosnými témami konferencie boli gerontologické ošetrovateľstvo a výskum v ošetrovateľstve a v ošetrovateľskej praxi. Konferencia sa konala v spolupráci so Slovenskou komorou sestier a pôrodných asistentiek, čiže aktívnym i pasívnym účastníkom tejto konferencie boli udelené kredity. Na konferencii sa zúčastnili významní hostia, okrem iných – prof. PhDr. Valérie Tóthová, PhD., dekan Zdravotne sociálnej fakulty Jihočeskej univerzity

v Českých Budějovicích a zároveň jediná profesorka ošetrovateľstva v Českej republike, PhDr. RNDr. Daniel Jirkovský, Ph.D. MBA, z 2. lekárskej fakulty Univerzity Karlovej v Prahe či Mgr. Zdeňka Mikšová, Ph.D., prednostka Ústavu ošetrovateľstiev pri Univerzite Palackého v Olomouci. Odznelo 24 príspevkov a boli vystavené 4 posterové prezentácie. Na konferencii sa zúčastnilo viac ako 160 účastníkov. Výstupom z konferencie sú dva zborníky – jeden abstraktový a druhý zborník vedeckých príspevkov.

Druhým podujatím v ten deň bola na fakulte zdravotníctva a sociálnej práce Študentská kvapka krvi, ktorú tradične organizovala katedra ošetrovateľstva. Katedra sa tradične zapája do tejto celoslovenskej kampane, ktorú každoročne organizuje Slovenský Červený kríž v spolupráci s Národnou transfúznou službou SR a HTO nemocníc na celom Slovensku. Hlavnou prioritou bolo vyzvať všetkých a upozorniť, že každé rozhodnutie človeka darovať krv zachraňuje niekomu život. Práve ich darovaná krv môže byť tým rozhodujúcim momentom pre odkázaného na pomoc. Veľmi nás potešilo, že sa i v univerzitných priestoroch do akcie zapojili študenti a zamestnanci univerzity v krásnom počte 63 darcov, ktorí boli ochotní „kvapkami svojej krvi“ prispieť k záchrane zdravia a života tých, ktorí sa ocitnú v nečakannej situácii, ktorí sú odkázaní na najhumánnejší dar od iného človeka. Vianočná kvapka krvi prebehla 3. decembra 2015, zúčastnilo sa na nej ďalších 73 darcov. Na katedre ošetrovateľstva sme vytvorili tradíciu pre Študentskú, Vianočnú a Valentínsku kvapku krvi. Najbližšie budeme realizovať na univerzite Valentínsku kvapku krvi, a to 17. februára 2016, v budove FZaSP. Všetkým dobrovoľným darcom úprimne ďakujeme, tešíme sa na ďalšiu účasť.

Jana Boroňová, Andrea Bratová

Teologická fakulta

Ucelený pohľad na Druhý vatikánsky koncil

Pri príležitosti 50. výročia Druhého vatikánskeho koncilu sa 18. novembra 2015 v aule Teologickej fakulty TU v Bratislave konala konferencia zameraná na dogmatickú konštitúciu *Dei Verbum*. Udalosť sa uskutočnila v rámci trojročného projektu VEGA: *Zlom alebo kontinuita? Druhý vatikánsky koncil pre budúcnosť spoločnosti*.

Svojimi príspevkami obohatilo poslucháčov sedem teológov z troch slovenských teologických fakúlt. V prvom bloku vystúpili traja glosátori. Medzi nimi prof. Tyrol, jeden z prvých slovenských autorov komentárov k dogmatickej konštitúcii, ktorý predniesol exegetický pohľad na 12. bod v *Dei Verbum*. Nasledoval príspevok dr. Heczeia na tému inšpirácie Písma

a prof. Adama o Božom zjavení. V druhom dopoludňajšom bloku vystúpili doc. Braunsteiner s výkladom Tradície na Koncile, Dr. Fóthy s témou Božský Logos a Dr. Ziolkovský s perspektívou omladzovania teológie. Doktorand Farkas s príspevkom Newmanovej inšpirácie pre koncil uzatvoril druhý, záverečný blok konferencie.

Jednotlivé príspevky predstavujú ucelený pohľad na Druhý vatikánsky koncil, špecificky na dogmatickú konštitúciu *Dei Verbum*. Reflektujú dynamizmus jednotlivých aspektov konštitúcie, ktoré sa premostujú s praktickým využitím v teologických disciplínach a súčasnej spoločnosti.

Marek Heczei

Jezuitské divadlo ako forma terapie

Dňa 5. novembra 2015 sa na pôde Teologickej fakulty TU uskutočnil workshop *Who is John Doe? Pútnici, hľadajúci, utečenci, stratení a ich identity dnes*. Pracovný seminár je súčasťou projektu KEGA *Jezuitské divadlo – integrálna vzdelávacia a výchovná metóda*. Cieľom projektu je spájať teóriu a prax, rozvíjať kultúrne dedičstvo a snažiť sa o to, čo by malo byť vlastné jezuitskému školstvu. Tým sú cura personalis, teda napomáhanie integrálnemu rozvoju študenta a budovaniu vzťahov v akademickom prostredí.

Miroslav Varšo a Lukáš Kopas z Ústavu divadelnej a filmovej vedy SAV predstavili príspevok *Stret odlišných kultúr v jezuitských školských hrách – výzva alebo ohrozenie?* Na prvý príspevok nadväzovala druhá prezentácia – *Divadlo založené na skutočných príbehoch. Divadlo ako forma terapie pre ľudí s postihnutím*, ktorý predniesol psychológ, psychoterapeut a herec v jednej osobe Marek Machata. Jeho príspevok poukázal na arteterapeutický význam sociálneho divadla.

Tretí príspevok *Opustil som svoju bývalú lásku (Irak) a našiel snúbenicu (Slovensko)* predstavil Ameer Mayyahi. Svoju rodnú krajinu Irak musel opustiť, keď mal 19 rokov a na Slovensku začal svoj nový život ako utečenec. Predstavil nielen legislatívne problémy, ale aj ťažkosti a psychický stres, ktorý prežívajú utečenci. Niektoré legislatívne obštrukcie totiž doslovne pripomínajú Kafkov Proces a nie sú len faktorom, ktorý znemožňuje

kvalitné žitie a integrovanie sa, ale sú i psychicky frustrujúce.

Posledný príspevok – *Priestor pre dramatizáciu v katechéze* – predniesol Jozef Zentko z Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku. Prezentoval možnosti bibliodrámy a použitia biblických postáv do edukácie. Svoj príspevok obohatil aj o súvislosť týchto staronových metód vyučovania a výchovy s materiálnou a duchovnou ľudovou kultúrou.

(L. J.)

Kolpingovo dielo na Slovensku

V dňoch 16. a 17. októbra sa na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity konal dvojdňový tréning zameraný na praktické zručnosti v sprevádzaní. Akcia sa konala v rámci spolupráce katedry náuky o rodine (projektu KEGA – Nový model efektívnych študentských praxí s využitím sprevádzania/counselling v rodinách so špe-

cifickými potrebami) a Kolpingovho diela na Slovensku. Tréning bol rozdelený do dvoch častí – teoretickej a praktickej. Počas dvoch dní dostali účastníci množstvo vedomostí, informácií, rád, postupov a „know-how“ tak povediac na tanieri a vzápätí si ich mohli vyskúšať na modelovej situácii v kolektíve. Účastníci si okrem iného vyskúšali rolu sprevádzajúceho, sprevádzaného a tímovú kooperáciu v menších skupinách. Tento postup sa ukázal ako veľmi efektívny – dobrovoľníkom (účastníkom tréningu) sa lepšie vybavovali teoretické vedomosti práve na základe empirie.

Na tréningu vystúpili odborníci z rôznych oblastí praxe využívania sprevádzania klienta ako Mária Šmidová (oblasť sprevádzania klienta), Mária Nemčíková (oblasť dobrovoľníctva a dobrovoľníckej činnosti), Renáta Jamborová (oblasť sociálnej práce), Pavol Žuffa (oblasť koučingu) a Jozef Žuffa (oblasť manažmentu a pastorálnej teológie). Touto cestou bola zabezpečená interdisciplinárnosť tréningu, ktorá bola pre všetkých účastníkov obrovským obohatením.

P. L.

Synoda o rodine 2015 – a čo po nej?

Už tradičný medzinárodný workshop *PROFAMILY* sa tento rok konal dňa 25. novembra na akademickej pôde Teologickej fakulty Trnavskej univerzity. Už samotný názov tohtoročného workshopu v sebe niesol výzvu na diskusiu – *Synoda o rodine 2015 a čo po nej*. Samotný workshop ma štyri časti, pričom sa začínalo teoretickými východiskami filozofie a teológie a postupne sa prešlo k praktickej-

ším výsledkom výskumov, návrhom nových metód a postupov. V rámci podujatia vystúpili mnohí prednášajúci zo Slovenska či Poľska, ktorí sa pohybujú tak v praxi, ako aj na akademickej úrovni. Práve vďaka rozdielnym odbornostiam a pohľadom boli diskusie po každej časti veľmi podnetné a o výzvy do budúcnosti nebola núdza.

P. L.

Právnická fakulta

Restoratívna justícia a alternatívne tresty v aplikačnej praxi

Na akademickej pôde Trnavskej univerzity zorganizovala právnická fakulta medzinárodnú vedeckú konferenciu spojenú s prezentovaním čiastkových výsledkov projektu APVV-0179-12, konkrétne jej druhej etapy riešenia – fázy vlastného výskumu, *Restoratívna justícia a alternatívne tresty vo výskumných súvislostiach*, ktorá sa uskutočnila dňa 29. septembra 2015 v priestoroch konferenčnej sály v budove Petra Pázmaňa na Rybníkovej ulici v Trnave. Hneď v úvode bol konferenčný deň oživený prehliadkou nového futbalového Štadióna Antona Malatinského, o ktorú prejavili záujem aj zahraniční hostia.

Vlastnú konferenciu otvoril doc. JUDr. Tomáš Strémy, PhD., na neho nadviazala svojím príhovorom JUDr. Mgr. Martina Gajdošová, PhD., ktorú doplnil aj rektor Trnavskej univerzity v Trnave prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD. Priebeh konferencie bol plynulý, jednotlivé príspevky na seba obsahovo nadväzovali, ba aj prestávky na občerstvenie vytvárali priestor na diskusiu o vypočítaných referátoch. V štyroch blokoch aktívnych vystúpení sa predstavili významní hostia zo zahraničia, napríklad PhDr. Miroslav Scheinost a Mgr. Jiří Vlach, obaja z Inštitutu pro kriminologii a sociální prevenci so sídlom v Prahe, JUDr. Filip Ščerba, Ph.D., z Univerzity Palackého v Olomouci či doc. JUDr. Jana Tlapák Navrátilová,

Ph.D., z Karlovej univerzity v Prahe. Priestor dostalo, samozrejme, aj množstvo slovenských odborníkov.

Vyslovujeme nádej, že výskumný projekt Agentúry na podporu výskumu a vývoja s názvom „Restoratívna justícia a systém alternatívnych trestov v podmienkach Slovenskej republiky“, ktorý plynie od 1. októbra 2013 a ktorého predpokladaný záver je naplánovaný na 1. októbra 2017, bol prínosný, a veríme, že jeho výsledky budú mať významný celospoločenský dosah. Ako sa vyslovili prof. Gustáv Dianiška a doc. Tomáš Strémy v jednej zo svojich publikácií: „Je dôležité, aby v každom období existovali ľudia, ktorí sa budú zaoberať aj tým, pred čím spoločnosť zatvára oči. Slovenská kriminológia sa snaží dobehnúť svet, ale svet o nej nevie skoro nič. Je naozaj načase, aby sa to zmenilo.“

Monika Martišková, Tomáš Strémy

Trestné právo Európskej únie a jeho dopad na stíhanie mládeže

Katedra trestného práva a kriminológie Právnickej fakulty TU v Trnave usporiadala dňa 10. novembra 2015 v rámci Týždňa vedy a techniky 2015 medzinárodnú vedeckú konferenciu s názvom *Trestné právo Európskej únie a jeho dopad na stíhanie mládeže*. Predmetnú konferenciu katedra usporiadala v súvislosti s riešením projektu VEGA č.1/0315/14 „Harmonizácia trestného súdництва nad mládežou v Európskej únii“.

Ochrana mládeže je kľúčovou úlohou modernej spoločnosti, ktorá rezonuje v každej dobe. S prihliadnutím na početné medzinárodné dokumenty zdôrazňujúce potrebu špeciálnej vnútroštátnej legislatívy vo veciach mládeže bolo nevyhnutné zamyslieť sa nad koncepciou trestného súdництва nad mládežou a uvažovať o možnostiach harmonizácie trestného súdництва s krajinami Európskej únie, ako aj nad vytvorením systému, ktorý by slúžil tak potrebám a záujmom dieťaťa, ako aj potrebám postmodernej spoločnosti.

Východiskom pre skúmanie tejto otázky boli aj kriminologické aspekty týkajúce sa vývoja kriminality mládeže, aktuálnych kriminogénnych faktorov a účinných preventívnych programov aj trestnoprávne aspekty odzrkadľujúce sankčnú politiku uplatňovanú v trestných veciach mladistvých a trestno-procesné záruky pre mladistvých páchatel'ov. Na tieto témy predniesli svoje príspevky odborníci z partnerských právnických fakúlt zo Slovenska a Českej republiky. Medzinárodná vedecká konferencia vytvorila vhodný priestor na výmenu zahraničných skúseností s uplatňovaním samostatného zákona o súdnictve vo veciach mládeže, tiež priestor na diskusiu o výsledkoch vyplývajúcich z empirických výskumov, zároveň otvorila i možnosti medziodborovej spolupráce pri ochrane mládeže. Výstupom z konferencie bude recenzovaný zborník príspevkov.

Miroslava Vráblová

XII. Lubyho právnické dni

(V znamení témy *Náhrada škody ako prostriedok nápravy v súkromnom práve*)

V dňoch 17. a 18. septembra 2015 sa v Kongresovom centre Slovenskej akadémie vied v Smoleniciach uskutočnil už v poradí XII. ročník významnej medzinárodnej vedeckej konferencie *Lubyho právnické dni*, ktorý organizovala Nadácia Štefana Lubyho a Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave. Konferencia sa koná pravidelne od roku 1990 ako prejav úcty k profesovi Štefanovi Luby, najvýznamnejšiemu slovenskému civilistovi, právnemu teoretikovi a predstaviteľovi právnej komparatistiky v povojnových rokoch bývalého Československa.

Témou posledného ročníka konferencie bola náhrada škody ako prostriedok nápravy v súkromnom práve. Otázkami náhrady škody sa profesor Luby do hĺbky zaoberal vo svojom rozsiahlom dvojzväzkovom diele z teórie záväzkového práva *Prevenčia a zodpovednosť v občianskom práve*, ktoré si svoju dôležitosť a aktuálnosť zachovalo do súčasnosti.

Na konferencii so svojimi príspevkami vystúpili viacerí zástupcovia slovenskej právnej vedy a rovnako aj mnohí vzácní hostia zo zahraničia (Em. o. Univ. Prof. DDr. h.c. Dr. Rudolf Welser z Univerzity vo Viedni, prof. JUDr. Ján Hurdík, DrSc. z Masarykovej univerzity v Brne, prof. Dr. JUDr. Karel Eliáš z Vysoké školy podnikání a práva v Prahe, prof. Dr. Attila Menyhárd, Ph.D., z Univerzity Loránda Eötvösa v Budapešti, prof. Dr. Sc. Tatjana Josipović z Univerzity v chorvátskom Záhrebe, Uni. Doz. Dr. Christian Alunaru z Univerzity v Arade v Rumunsku, Priv. Doz. Dr. Sebastian Mock, LL.M., z Univerzity v Hamburgu, prof. Dr. Meliha Povlakić, Uni-

verzita v Sarajeve v Bosne a Hercegovine, prof. Dr. hab. Fryderyk Zoll z Jagelovskej univerzity v Krakove, prof. Dr. Damjan Možina, univ. dipl. prav., LL.M., z Univerzity v Ljubljane v Slovinsku, JUDr. Petr Bezouška, Ph.D., a JUDr. Filip Melzer, Ph.D., LL.M., obaja z Univerzity Palackého v Olomouci v Českej republike). Vzhľadom na bohatú medzinárodnú účasť prebiehala konferencia v slovenskom i v anglickom jazyku.

Možno konštatovať, že konferencia bola úspešná, a to nielen z odborného, ale aj z organizačného hľadiska a zachovala si tak vysoký štandard. V blízkom čase bude publikovaný zborník obsahujúci jednotlivé príspevky, na základe ktorého sa bude môcť odborná verejnosť oboznámiť s mnohými podnetmi, ktoré sú zaujímavé nielen pre právnu vedu, ale i pre aplikačnú prax.

Daniela Hlobíková

Nenasilne o násilí na deťoch

Dňa 26. októbra 2015 sa konala v bratislavskom KC Dunaj diskusia na tému *Nenasilne o násilí na deťoch*. Hostami diskusie boli mnohí odborníci, ktorí sa venujú problematike násillia na deťoch a jeho obetiam, ako aj rodinnému právu.

Úvodné slovo patrilo Mgr. Ivanovi Leitmanovi z OZ *Náruč – pomoc deťom v kríze*, ktorý otvoril diskusiu prečítaním emotívneho listu šestnásťročného dievčaťa žijúceho s matkou a sestrou. Príbeh demonštroval, ako veľakrát nevidíme, že týrané deti sa stávajú neviditeľnými. Podľa názoru MUDr. Jozefa Mikloška, PhD., zakladateľa občianskeho združenia *Spoločnosť Úsmev ako dar*, nastáva transgeneračný prenos násilníckeho správania a tento problém je potrebné riešiť komplexne. Psychologička a psychoterapeutka Mgr. Hana Ševčíková vysvetlila, že v praxi existuje nemalý počet prípadov, keď si dieťa nevedomuje, že je zneužívané. Najlepšiemu záujmu dieťaťa venuje pozornosť aj novela zákona o rodine účinná

od 1. januára 2016, ktorú bližšie predstavil vedúci pracovnej skupiny JUDr. Róbert Dobrovodský, PhD. LL.M., zo sekcie legislatívy Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a prodekan Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave. Širokospektrálna novela bola inšpirovaná rakúskou úpravou, na ktorej participovali viacerí odborníci, predovšetkým psychologovia. Novela vyzdvihuje hodnotu najlepšieho záujmu dieťaťa: *Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú*. JUDr. Mgr. Anton Chromík, PhD., predseda *Aliancie za rodinu*, vidí problém v nedostatku centier pomoci, prípadne nedostatočnej existujúcej pomoci.

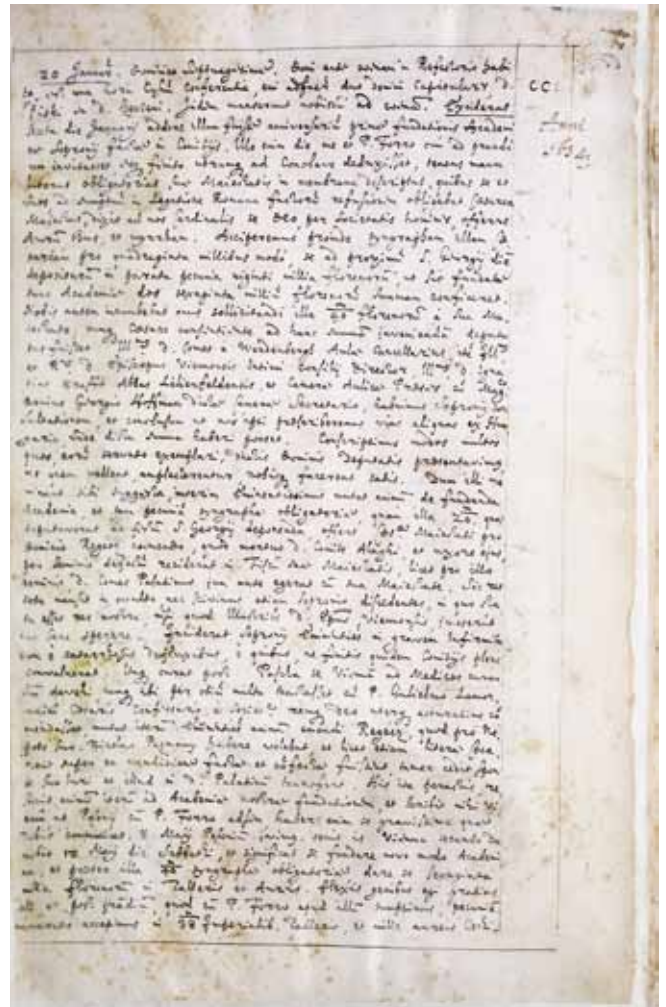
Diskusie bola zavŕšená dávnym, ale vždy aktuálnym výrokom: *Úroveň spoločnosti sa hodnotí podľa toho, ako pomáha jej najzraniteľnejším členom*.

Filip Jurovatý, Petra Lukáčiková

Na počiatku bolo...

Prví dvaja rektori Trnavskej univerzity, Juraj Dobronocký (1635 – 1636) a Juraj Forró (1636 – 1640), viedli denník Trnavskej univerzity, ktorý je známy ako *Dobronockého denník*. Pri dátume 20. január 1636 prvý z týchto rektorov zaznamenal udalosti, ktoré sa odohrali pred rokom, teda 6. januára 1635. V ten deň si ostrihomský arcibiskup, kardinál Peter Pázmaň (1616 – 1637), pozval do Šopronu, kde sa konal snem, rektora trnavského jezuitského kolégia J. Dobronockého a predstaveného rakúskej jezuitskej provincie J. Forróa. Kardinál ich po raňajkách „odviedol do komnaty a držiac v ruke dlhopis Jeho veličenstva, napísaný na pergamene, lebo Jeho cisárske veličenstvo [Ferdinand II.] mu dĺžilo za výdavky na diplomatickú cestu uskutočnenú do Ríma, nám kardinál povedal, že Bohu skrze členov Spoločnosti [Ježišovej] obetuje zlato, kadidlo a myrhu. Potom sme prijali túto obligáciu cisára na 40 000 [zlatých], a to tak, že na najbližší sviatok sv. Juraja [t. j. 24. apríla 1635] malo byť zložených v riadnej mene 20 000 zlatých, aby tak bol tu [v Trnave] založenej univerzite priznaný dar v sume 60 000 zlatých.“

Pázmaň takto oznámil svoj úmysel založiť v Trnave univerzitu, ktorej vedením poveril jezuitov a na jej hospodársky chod chcel zložiť 60 000 zlatých, z ktorých suma 40 000 zlatých bola vo forme obligácie od cisára. Na likvidáciu dlhu Ferdinanda II. (1618 – 1637) bola vytvorená komisia, ktorej členovia však nad navrhnutými riešeniami váhali. Peter Pázmaň sa preto rozhodol dlžnú sumu nepriať v hotovosti na otvorenie univerzity, ale získať od panovníka panstvo Regéc v dnešnom severnom Maďarsku, o ktoré mal však záujem aj palatín Mikuláš Esterházi (1625 – 1645). J. Dobronocký o ďalších udalostiach zaznamenáva: „Tak ostala celá záležitosť v tajnosti a nevedeli sme pri odchode do Šopronu, v akom stave sa naša vec nachádza, i keď najjasnejší pán viedenský biskup nám prikázal dúfať v dobro. Kardinál v Šoprone vážne onemocnel z katarálneho zápalu, z ktorého sa pred koncom snemu úplne nezotavil. Preto sa po Veľkej noci rozhodol odísť do Viedne liečiť sa u tunajších lekárov a vo voľnom čase často jednal s pátrom Gulielmom Lamormainim, s cisárovým spovedníkom zo Spoločnosti [Ježišovej], a obaja vložili vec do starostlivých Božích rúk, keď kardinál opäť zmenil svoj úmysel kúpiť Regéc, ktorý chcel získať pre svojho synovca Mikuláša Pázmaňa, a hoci boli pripravené a dokončené aj listiny o tomto predaji, napokon došlo k prevodu tohto panstva právnym záväzkom na pána palatína. Takto zakončiac uvedené, vrátil sa opäť k úmyslu založiť našu univerzitu a napísal mi do Viedne, aby som prišiel do Bratislavy s pátrom Forróom, kde nám zverí skutočne to najťažšie.“

Zápis Juraja Dobronockého o založení Trnavskej univerzity z 20. januára 1636

To najťažšie bolo založenie univerzity, ktoré sa v priebehu roka podarilo všetkým trom uvedeným aktérom dotiahnuť do úspešného konca. Prvá prednáška odznela 14. novembra 1635 o aristotelovskej filozofii. Predniesol ju profesor logiky Martin Palkovič. Na konci zápisu rektor J. Dobronocký poznamenáva: „Chcel som, aby sa zachovala obširnejšia vedomosť o tomto pre budúcnosť a počiatky tejto záležitosti zostali zreteľné.“

Henrieta Žažová, Ústav dejín TU

Použité pramene a literatúra:

Eötvös Loránd Tudományegyetem Budapest – Egyetemi Könyvtár, Collectio Prayana Tom. XXX/I. Diarium Georgii Dobronoki 1636 – 1640, fol. 6r – 6v; JANKOVIČ, Vendelín. *Trnavská univerzita*. Bratislava : Pamiatkový ústav, 1995, s. 13 – 14, 31 – 32.

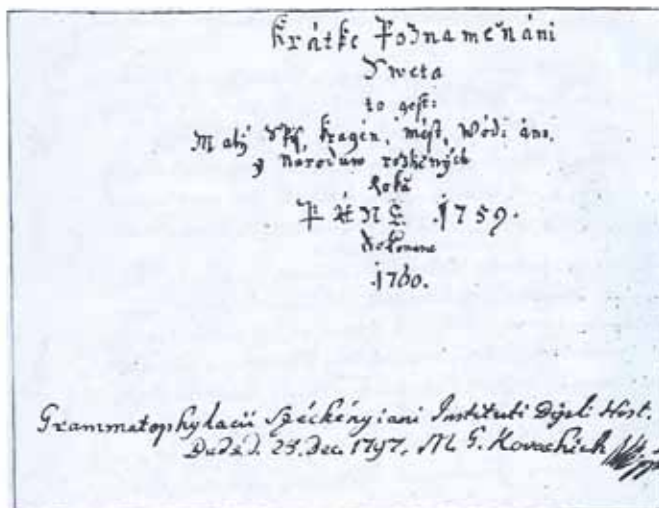
Trnava v slovenskej učebnici zemepisu z roku 1760

V 18. storočí po potlačení posledného stavovského povstania Františka II. Rákociho, keď Trnavská univerzita duchovne rozkvitla, došlo k špecializácii a rozvoju prírodných vied. V univerzitnej tlačiarni bolo vydaných množstvo vynikajúcich diel z rôznych vedných odborov. V rámci geografických prác vyšla v rokoch 1745 a 1755 latinská učebnica zemepisu sveta *Geographica globi terraquei Synopsis*. Obe vydania boli zostavené z diela nemeckého pedagóga, historika, genealóga a geografa Johanna Hübnera (1668 – 1731). Pôvodný latinský text vydavateľa upravovali, aktualizovali a dopĺňali rôznymi informáciami.

Podľa trnavského vydania učebnice geografie z roku 1745 vznikol neskôr, v rokoch 1759 – 1760, slovensky písaný rukopis *Krátke poznamenáni sweta to gest: Malý spis kragén, mést, wód, áno y národuw rozličných. Roka Páne 1759 dokonané 1760*. Autor textu je dosiaľ neznámy, ale je pravdepodobné, že text vznikol v prostredí Trnavskej univerzity. Nebol však koncipovaný ako vysokoškolská učebnica, ale ako popularizujúca ľudovýchovná príručka o svete, Európe a Uhorsku. O Trnave sa píše v rámci Bratislavskej župy: *Druhe kralowske mesto Tyrnawa, znessene w kragne od učeny vysokych skol, od arcykapytuly ostrychomskeg, od mnohych recholnykuw, od mladych knezuw, který se tu cwyczá w sskolskem umenji; techto pak domy gsu: S. Stephana, S. Adalberta, Matky bozeg a Czerwenych. Krom techto konwykt kralowsky pro zemanske ditky. Staweny hodne nakladkuw kragynských. Pole okolo rowne a hoyne*. Autorovi za zmienku stála okrem Ostrihomskej kapituly len univerzita (*wysoká sskola*), pričom rozlišuje úplné a neúplné vysoké školy. Rozdiel medzi vysokými a vrchnými školami vysvetľuje takto: *Kdežkoly položeno: wysoké skoly, wysoké učeny, má se rozumeti: wsselyké učeny lyterne. Kdež ale: wrchne skoly anebo učeny, ma se rozumeti, že tam syce neny wssecko učeny, ačkoly nekteřé z wyssoch skol. Tak ku prykladu: W Uherskeg nasseg kragne w Tyrna-*

Geographica globi terraquei Synopsis. Tyrnawia MDCCCLV.

Krátke poznamenáni sweta – titulný list

we wssecko učeny lyterne: nie ale v Budyne aneb w Rábe. Jedinou úplnou školou v Uhorsku bola teda len Trnavská univerzita na rozdiel od škôl v Budíne (dnes časť Budapešti) a Rábe (Győr).

Okrem univerzity sa spomínajú aj internáty (šľachtický konvykt – *konwykt kralowsky*) a semináre (sv. Štefana, sv. Vojtecha, Mariánsky a Červených klerikov podľa farby reverendy) na Hollého a Halenárskej ulici. Jazykovedci predpokladajú, že ide o dielo študenta pred skončením školy alebo čerstvého absolventa, ktorý pochádzal pravdepodobne zo západného Slovenska, asi od Bánoviec nad Bebravou, keďže jazykom textu je kultúrna západoslovenčina.

Henrieta Žažová, Ústav dejín TU

Použité pramene a literatúra: MAJTÁN, Milan – SKLADANÁ, Jana (Eds.). *Pramene k dejinám slovenčiny*. Bratislava : VEDA, 1992, s. 266; MAJTÁN, Milan. *Slovenská učebnica zemepisu sveta z roku 1760*. In FRIMMOVÁ, Eva – KLECKER, Elisabeth (Eds.). *Itineraria Posoniensia*. Bratislava : Historický ústav SAV, Universität Wien, 2005, s. 373 – 377; Országos Széchényi Könyvtár Budapest, Quart. Slav. 37, fol. 97.

Erasmus⁺

- cesta ku kvalitnému vzdelávaniu

Program Erasmus⁺ je zameraný na modernizáciu a zvyšovanie kvality vysokoškolského vzdelávania v Európe a inde vo svete. Študentom a zamestnancom vysokých škôl dáva možnosť zlepšiť si svoje zručnosti a rozšíriť možnosti zamestnania sa po skončení štúdia. Učitelia na vysokých školách využívajú možnosť výučby alebo absolvovania školenia v zahraničí. V prípade výučby musia byť obidve vysokoškolské inštitúcie, vysielajúca aj hosťiteľská, v krajinách, ktoré sú zapojené do programu, držiteľmi Charty vysokoškolského vzdelávania Erasmus a musia mať podpísanú medziinštitucionálnu dohodu. Hostujúci učiteľ by mal mať s partnerskou vysokou školou vopred dohodnutý program aktivít, ktoré majú byť počas mobility realizované. Vo všetkých prípadoch vykonaná výučba musí byť integrovaná do študijného programu hosťiteľskej inštitúcie.

Trnavská univerzita v Trnave sa stala držiteľom dvoch významných značiek, ktoré patria k najprestížnejším statusovým oceneniam pre oblasť vysokoškolského vzdelávania v európskom priestore: ECTS Label (European Credit Transfer and Accumulation System) – Európsky systém prenosu a akumulácie kreditov a Diploma Supplement Label - Dodatok k diplomu. Získané značky posilňujú mobility univerzity a sú dokladom spĺňania kritérií EÚ v oblasti vysokoškolského vzdelávania. Zamestnanci a študenti sa aktívne zapájajú do najrôznejších aktivít. Katedra klasickej archeológie FF TU ako jediné pracovisko na Slovensku s touto špecializáciou dlhodobo udržiava úzke vzťahy s viacerými pracoviskami tureckých univerzít, ktoré dominujú v tejto oblasti. Študenti sa pravidelne zúčastňujú na archeologických výskumoch na rôznych lokalitách (Myndos, Aizonai, Lagina). Spolupráca prebieha aj v podobe pozvaných prednášok alebo vedeckých konferencií doma i v zahraničí. Tieto aktivity majú niekoľko praktických výhod tak pre jednotlivcov, či už študentov, alebo pedagógov, ktorí si zlepšujú schopnosti a zručnosti, vymieňajú poznatky, ako aj pre vysoké školy, ktoré sa takto zapájajú do procesu internacionalizácie vzdelávania.

V apríli sa uskutočnil prednáškový pobyt na univerzite v Kahramanmaraş, na ktorom sa zúčastnili Mgr. Lucia Nováková, PhD., a Dr. phil. Erik Hrnčiarik. Sériu špecializovaných pozvaných prednášok sa týkala vybraných nálezov kostenných predmetov z územia Slovenska, ako aj funerálnej architektúry v juhozápadnom Turecku v predrímskom období. Kahramanmaraş Sütçü İmam univerzita je verejná vysoká škola v Turecku, ktorej od-

borné pracoviská tvoria tri inštitúty a jedenásť fakúlt. Mobility pedagógov slúžia na predstavenie a zatraktívnenie študijných programov vysielajúcej inštitúcie. Tradíciou sa v tomto smere stáva spolupráca s Mustafa Kemal univerzitou v Hatay, ktorej študenti sa pravidelne zúčastňujú na prednáškových cykloch ponúkaných Katedrou klasickej archeológie FF TU.

Na Erasmus+ mobility sa môžu zúčastniť študenti zaregistrovaní v inštitúcii vysokoškolského vzdelávania a zapísaní na štúdium, ktoré sa končí získaním uznávaného titulu alebo inej uznávanej kvalifikácie tretieho stupňa. Mobilita opäť prebieha na základe medziinštitucionálnej dohody medzi domácou a hosťiteľskou inštitúciou vysokoškolského vzdelávania, ktoré musia mať udelenú Chartu vysokoškolského vzdelávania Erasmus. Mustafa Kemal univerzita v Hatay zorganizovala v apríli v poradí už piatu akciu zameranú na propagáciu mobilít programu Erasmus⁺ pod názvom *Týždeň s Erasmusom*, na ktorej sa zúčastnili zamestnanci našej univerzity Mgr. Radka Gábrišová, PhD. (Zahraničné oddelenie TU) a Mgr. Lucia Nováková, PhD. (Katedra klasickej archeológie FF TU). Súčasťou aktivít boli aj semináre a workshopy zamerané na predstavenie možnosti štúdia na Trnavskej univerzite.

Lucia Nováková

Letná škola na Vroclavskej univerzite

Prostredníctvom Stredoeurópskeho výmenného programu pre univerzitné štúdiá (CEEPUS) som 13. septembra na desať dní vycestovala do poľského mesta Vroclav, aby som sa spolu s ďalšími doktorandmi z rôznych stredoeurópskych univerzít zúčastnila na letnej škole v rámci CEEPUS-Network – *Etika a politika v európskom kontexte*, venovanej téme *Nacionalizmus a populizmus ako výzva pre európsku jednotu*. Na jej prípravu sa pod záštitou Regionálneho zastúpenia Európskej komisie vo Vroclave podujal Inštitút politológie Vroclavskej univerzity v spolupráci s Viedenskou univerzitou.

Vroclav bol pôvodne nemeckým mestom (Breslau) a súčasťou Poľska sa stal až v roku 1945. Leží čiastočne na 25 ostrovoch a je známe predovšetkým veľkým počtom mostov (je ich tu viac než 130), keďže cez mesto preteká šesť riek. Samotná Vroclavská univerzita (Universytet Wrocławski) bola založená v roku 1702 rakúskym arcivojvodom Leopoldom I. Habsburským. Od začiatku 20. storočia získalo viacero jej absolventov a profesorov Nobelovu cenu vrátane takých mien ako Max Born, Erwin Schrödinger, Theodor Moosmeyer či Eduard Buchner. V súčasnosti je so svojimi desiatimi fakultami a viac než 40 000 študentmi jednou zo štyroch najväčších poľských univerzít. Jej súčasťou je aj univerzitné múzeum, sídliace v hlavnej budove univerzity, ktorej architektúra patrí medzi najcennejšie barokové pamiatky v strednej Európe.

Oficiálne otvorenie letnej školy sa udialo práve v budove rektorátu. Tá tvorí spolu s univerzitným kostolom a záhradou kompaktný celok. Po zdraviciach a úvodných prednáškach sme v sprievode prof. A. Jezierskeho, prorektora Vroclavskej univerzity pre výskum a medzinárodnú spoluprácu, navštívili univerzitné múzeum, v ktorom sa nachádza Aula Leopoldina, hudobná sála Oratorium Marianum i Matematická veža (pôvodne slúžiaca ako astronomické observatórium) s výhľadom na celý Vroclav. Keď sme

si vypočuli prof. Jezierskym brilantne zahranú skladbu na piane v aule, s úžasom sme skonštatovali: „Vy, pán profesor, musíte byť profesorom hudby!“ Pán prorektor s úsmevom odvetil: „Prepáčte, to nie... Ja som profesor chémie.“ Všetci sme ostali v nemom úžase. Nebol to však jediný zážitok z Vroclavskej univerzity.

Zoznámiť sa s osobitosťami poľskej kultúry sme mali možnosť aj v predvečer otvorenia letnej školy, keď nás organizátori – Dr. Piotr Sula a prof. Ingeborg Gabriel – privítali na oficiálnej večeri s tradičným poľským jedlom v reštaurácii na hlavnom vroclavskom námestí. Lekciu poľského jazyka nám v iný deň zabezpečila Škola poľského jazyka a kultúry pre cudzincov, ktorá je súčasťou univerzity. Navštívili sme tiež Národné múzeum a Raclavickú panorámu – maľbu vyobrazujúcu víťaznú bitku pri Raclaviciach počas poľského povstania proti Rusku v roku 1794. Z návštevy múzea koncentračného tábora Gross-Rosen som si odniesla posolstvo jedného z väzňov, ktorý prežil: „Prinavrátiť pamäť, lebo za života som sa ocitol v pekle.“

Letná škola v štruktúre panelu vyhradeného pre odborníkov v oblasti politológie, sociálnej etiky i politickej filozofie z rôznych európskych univerzít (University of Vienna, University of Bologna, University of Florence, University of Wrocław, Metropolitan University Prague, Charles university Prague, The Ss. Cyril and Methodius University in Skopje...) a panelu doktorandov reflektovala nebezpečenstvo vzrastajúcej tendencie k nacionalizmu a uplatňovanie populistckej stratégie v jej vlastných kontúrach vytvárania strachu, nesplniteľných cieľov a jednoduchých riešení v kontexte aktuálneho spoločenského diania.

Michaela Rušinová,
doktorandka Katedry filozofie Filozofickej fakulty TU

Byť pochodňou pravdy a viery v našu budúcnosť

Vznik univerzít a proces etablovania v tom-ktorom prostredí a čase nesú v sebe isté spoločné črty, ktoré charakterizujú ideový zámer zakladateľov, jeho realizáciu, hmotné zabezpečenie, úzku spoluprácu svetskej a cirkevnej moci a súvzťažné komponenty v najširšom zmysle slova. Pri dejinnom pohľade na vznik najvyšších vzdelávacích ustanovizní je v popredí zákonitý dobový aktualizčný fenomén, vlastná duchovná náplň.

Univerzity vznikajú v istých historických zlomových obdobiach. Myšlienka zriadenia vysokej školy v Trnave sa začala formovať začiatkom deväťdesiatych rokov 20. storočia. Teda v čase, ktorý bezprostredne nasledoval po totálnom kolapse dovtedajšieho spoločenského systému, keď sa do popredia dostávala potreba vnímania nového modelu sveta a života, v ktorom sa musí stelesňovať nielen hmotná, ale i duchovná podstata človeka i celej spoločnosti. Zároveň sa to odohrávalo v období, keď Slovensko po druhý raz vo svojej histórii začínalo vystupovať ako samostatný subjekt, ktorý sa chce integrovať do rodiny európskych štátov.

Tieto aspekty boli, samozrejme, veľmi dôležité, avšak podstatnú rolu

zohrala reminiscencia na pôvodnú univerzitu, ktorá v meste sídlila 142 rokov. Aj preto predkladatelia považovali v roku 1992 v dôvodovej správe k návrhu zákona o vzniku Trnavskej univerzity za potrebné spomenúť pôsobenie historickej univerzity, keďže „*pri obnove a ďalšom rozvoji vysokého školstva v SR považujeme za vysoko účelné nadväzovať na tradície Trnavskej univerzity, prvej plnoorganizovanej univerzity na území Slovenska, ktorá v minulosti (1635 – 1777) zohrala v dejinách Slovenska, ale aj v dejinách susedných národov, veľmi dôležitú úlohu. Okrem toho, že významnou mierou určovala vedecký a kultúrny život na Slovensku, ale aj v Uhorsku a v celej Európe, mala významný podiel na formovaní národného povedomia slovenského obyvateľstva, jeho jazyka, kultúry a vzdelanosti.*“ Predkladatelia považovali za dôležité zdôrazniť, že „*pre hľadanie identity slovenského národa je nesmierne dôležitá aj úcta a pozitívny vzťah k histórii svojich kultúrnych a vzdelávacích inštitúcií*“, a preto je naliehavé „*využiť tento historický klenot slovenského národa pre súčasné snahy o obrodu jeho duchovnej sloby, kultúry a humanizmu.*“

Dôležitým argumentom pre vznik univerzity bola aj výhodná geografická poloha Trnavy ako centra novovznikajúceho vyššieho územnosprávneho celku, ale tiež fakt, že v tom čase bolo v meste sídlo arcibiskupa rímskokatolíckej cirkvi a metropolitu Slovenska. Nemenej podstatným argumentom bol pozitívny postoj magistrátu mesta k zriadeniu Trnavskej univerzity, keďže mesto Trnava sa zaviazalo univerzite poskytnúť do bezodplatného užívania nevyhnutné priestory na pedagogický proces i ubytovanie. Výhodným sa javilo aj kultúrne zázemie – v Trnave pôsobilo a dodnes pôsobí divadlo, niekoľko spevokolov či hudobných telies. Okrem toho okresná knižnica, Spolok sv. Vojtecha, Západoslovenské múzeum a Jezuitská knižnica mali v tom čase sústredených viac ako 800-tisíc knižných jednotiek a periodík širokého záberu, čo s ohľadom na profil navrhovanej univerzity mohlo poslúžiť ako študijný materiál i objekt výskumu. V tejto súvislosti je dôležitá ešte jedna skutočnosť: poslanci Slovenskej národnej rady boli už pri predkladaní návrhu na vznik obnovenej Trnavskej univerzity presvedčení o tom, že najlepší spôsob,

Z inaugurácie obnovenej Trnavskej univerzity 8. novembra 1992

ako vyriešiť priestorovú otázku univerzity, „je vrátiť“ (historické objekty bývalej Trnavskej univerzity) *ich pôvodnému účelu*“.

Vzhľadom na nedávnu skúsenosť s viac ako štyridsaťročným dedičstvom vlády komunistickej strany a jej násilného pretláčania idey ateizmu predkladatelia rákali so zriadením takých študijných odborov na TU, ktorých rozvoj bol dovtedy buď potláčaný a deformovaný, alebo úplne absentoval. Na prvé miesto sa preto nastolila myšlienka obnovy kresťanskej kultúry, jej reinterpretácia v aktuálnom prostredí a v podmienkach nových poznatkov, ku ktorým svet dospel už dávnejšie. Tento fakt sa, prirodzene, prejavil aj v zásadných a nosných dokumentoch fakúlt – v ich zakladacích listinách. Tak zakladacia listina Fakulty humanistiky (dnešná filozofická fakulta) Trnavskej univerzity z 1. novembra 1992 jasne určuje ciele a poslanie, teda fakultu „...zameranú na pestovanie duchovných hodnôt, ktoré sú spojené so slobodným myslením a s plne nezávislou tvorivou prácou, pričom tieto hodnoty vyplývajú z historických koreňov nášho národa a sú späté s vynikajúcimi prejavmi, čo sa týka kresťanstva, s európ-

skou vzdelanosťou a demokraciou, fakultu smerujúcu k rozvíjaniu kultúry a morálneho povedomia nášho národa“. V zmysle zakladacej listiny pedagogickej fakulty z 1. novembra 1992 je jej úlohou „...vzdelávanie a formovanie učiteľov, ktorí budú vyučovať a zároveň vychovávať našu mládež (...) z hľadiska kresťanskej vzdelanosti“. Podobne tak o dva roky neskôr zriadená fakulta ošetrovateľstva a sociálnej práce v sebe nesie poslanie vzdelávať „...ľudí, ktorí sa budú venovať práci v oblasti verejného zdravotníctva a sociálnej starostlivosti a dávať tak príklady kresťanského milosrdenstva, najvyššej humánosti a skutočnej ľudskej spolupatričnosti“. Pri povyšovaní Teologického inštitútu sv. Alojza na Teologickú fakultu TU 23. októbra 1997 sa priamo uvádza žiadosť rektora a predsedu akademického senátu, aby Spoločnosť Ježišova „...prevzala riadenie tejto našej najnovšie zriadenej fakulty“, čo platí dodnes. A posledná – právnická fakulta – nesie v sebe záväzok, aby „...napomáhala šíreniu kresťanstva, hlboko spätého s humanizmom tým, že bude s potrebou usilovnosťou rozvíjať právnú vedu a právnické vzdelávanie“.

Po viac ako dvadsaťročnom pôsobení Trnavskej univerzity – ktorú sprevádzali mnohé úskalia, či dokonca snaha o likvidáciu – možno konštatovať, že v súčasnosti univerzita poskytuje nezaujatý priestor na slobodný dialóg a vypracovala sa na centrum vedy a vzdelania, ale aj profesionálnej odbornosti ľudí opierajúcich sa o tradičné hodnoty. Tým výraznou mierou prispela k rozvoju kultúrneho, politického, ekonomického a spoločenského života nielen vo svojom sídle – v meste Trnava, ale jej vplyv sa rozširuje na územie celého Slovenska i do Európy. Výsledky a externé ohodnotenia jednotlivých fakúlt jasne dokazujú jej vysokú kvalitu, a zároveň sa tým naplňa túžba, ktorú pri inaugurácii Trnavskej univerzity 8. novembra 1992 vyslovil v slávnostnej reči jej spoluzakladateľ a prvý rektor Anton Hajduk: „Chceme, aby spoznávanie prírody i hlbín ľudského ducha urobilo z našich absolventov poctivo pravdy a hlboké viery v našu budúcnosť, pretože sme ju dlžní našim praotcom, na vieru ktorých nadväzujeme.“

Marián Manák

*Všetkým našim čitateľom
ďakujeme za priazeň, želáme
pokojné a požehnané Vianoce
a šťastný rok 2016*

